

DRAUGAS

PERIODICALS
July 16, 1998

Vol. LXXXVII

Kaina 50 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, LIEPA - JULY 16, 1998

Nr. 137

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 7/15/98

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Prezidentas atsisakė pasirašyti Advokatūros įstatymą

Vilnius, liepos 15 d. (Elta) — Prezidentas Valdas Adamkus atsisakė pasirašyti birželio pabaigoje Seimo priimtą Advokatūros įstatymą ir neįrašė jo parlamentui pakartotinai svarstyti, tokiu būdu Seimo pirmininkui perdavęs teisę pasirašyti ir oficialiai paskelbti šį dokumentą.

Prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė, paprašyta išvardyti minėto teisinio akto nepasirašymo priežastis, sakė, kad į valstybės vadovą kreipėsi nemažai specialistų, pareiškusių abejonių dėl kai kurių įstatymo nuostatų.

Pavyzdžiui, abejojama, ar nėra per griežtas reikalavimas tik po 5 metų teisinio darbo praktikos ir papildomo egzaminavimo leisti aukštąsias mokyklas baigusiems teisininkams

tapti advokatais.

Be to, prieštaraujama kai kuriems per dideliems teisingumo ministro įgaliojimams, sprendžiant advokatūros klausimus.

V. Gaizauskaitė neatmetė galimybes, kad eilinei Seimo rudens sesijai, kuri prasidės rugsėjo 10 dieną, prezidentas siūlys kai kurias pataisas Advokatūros įstatymui.

Advokatūros įstatymas turi įsigalioti nuo spalio 1 dienos. Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis jau pasirašė šį dokumentą. Artimiausiomis dienomis jis turėtų būti paskelbtas „Valstybės žiniuose“. Tai — jau septintas atvejis, kai prieš pusmetį pradėjęs eiti prezidento pareigas V. Adamkus nepasirašo, bet ir nesustabdo parlamento priimtų įstatymų.

Skandalingas 3-asis skyrius neužsiėmė nusikalstama veikla

Vilnius, liepos 14 d. (BNS-Elta) — Generalinė prokuratūra antradienį paskelbė nenustatiusi, jog VRM Vadovybės apsaugos departamento 3-ojo skyriaus darbuotojai neteisėtai rinko operatyvinę informaciją apie kandidatus ir prezidentus, valstybės vadovus ar kitus valstybės pareigūnus.

Generalinės prokuratūros organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyrius pradėjo tirti 3-ojo skyriaus veiklą po spaudos rašinių, kad šis skyrius galėjo užsiimti neteisėta operatyvine veikla.

Tą padaryti prokuratūros paprašė ir prezidentas Valdas Adamkus.

Kaip pranešė prokuratūros atstovas spaudai, pareigūnai tyrimo metu nustatė, jog 3-asis skyrius, kurio nuostatos patvirtino tuometinis vidaus reikalų ministras Vidmantas Žiemelis, viršijo Vadovybės apsaugos departamento kompetenciją, tačiau nepadarė veiklos, kurioje būtų nusikaltimo sudėties.

Todėl prokuratūra nekels baudžiosios bylos dėl kai kurių VRM ar kitų institucijų pareigūnų galimo piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi savanaudiškais ar kitais asmeniniais tikslais ir dėl operatyvinės informacijos neleistino panaudojimo.

Gegužės mėnesį Lietuvoje kilo didelis skandalas, spaudai pranešus apie galimą buvusį kandidatų ir prezidentus ir aukščiausių valstybės pareigūnų sekimą bei kai kuriems iš jų pareiškus, jog jautė buvę sekami.

Generalinė prokuratūra taip pat pranešė nustačiusi, kad

buvęs VR ministras V. Žiemelis pateikė premjerui Gediminui Vagnoriui operatyvinę pranešimą, tačiau jame buvo šios žinios apie paskolą, kurią premjerui neva suteikė UAB „Baltic-SHEM“ generalinis direktorius, bei tariamą grėsmę G. Vagnoriui buvo nepagrįstos.

Prokurorų teigimu, slapta operatyvinę pranešimą ministras premjerui pateikė be teisėto pagrindo.

Anot pranešimo, Generalinė prokuratūra toliau tirs pranešimą, neva egzistuoja grupė asmenų, rengiančių kompromituojančią medžiagą apie valstybės pareigūnus, o šiam tikslui esą skirta 100,000 JAV dolerių.

Pareigūnai taip pat tikrins, kodėl kai kurie VRM pareigūnai be pagrindo siekė gauti leidimus 33 kratoms, taip pat ar nebuvo neteisėtai renkama informacija apie UAB „Lietuvos rytas“ žurnalistus ir akcininkus.

Politinės organizacijos Naujoji sąjunga (socialliberalai) (NS) pirmininkas, teisininkas Artūras Paulauskas teigia, kad Generalinės prokuratūros išvados apie Vadovybės apsaugos departamento trečiojo skyriaus veiklą yra absurdiškos.

„Tai, kad Generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia mano, jog antikonstitucinio skyriaus įkūrimas ir jo vykdytoje antiistatymine veikloje nėra nusikaltimo sudėties, kertasi su bet kokia sveika logika ir rodo, kad šiandieninė teisėsaugos sistema gana tik valdančiųjų interesus, kurių pažeidžia eilinių piliečių teises“, tvirtinama trečiadienį Eltai perduotame A. Paulausko pareiškime.

Pasak NS vado, „K. Pėdnyčios vadovaujamos Generalinės prokuratūros išvados dėl aukštų pareigūnų, kandidatų į šalies prezidentus ir žinia-skaidos atstovų sekimo, kurį vykdė Vidaus reikalų ministrui Vidmantui Žiemeliui ir Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui pavaldus Vadovybės apsaugos departamento operatyvinės tarnybos trečiasis skyrius, dar kartą patvirtina nuomonę, kad Generalinės prokuratūros darbas yra politizuotas ir tarnauja partiniams bei asmeniniams konkrečių politikų interesams“.

Nuotr.: (Iš kairės) Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus priėmė Vokietijos užsienio reikalų ministrą Klaus Kinkelį. Dešinėje stovi susitikime dalyvavęs Vokietijos ambasadorius Lietuvoje Ulrich Rosengarten. (Elta)

Lietuvos svečias — Vokietijos URM vadovas

Vilnius, liepos 15 d. (BNS-Elta) — Vokietijos užsienio reikalų ministras Klaus Kinkel po susitikimo su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi teigė, kad Vokietija bevizio režimo klausimą nori išspręsti iš karto su visomis trimis Baltijos valstybėmis ir tikisi tai padaryti dar šiemet.

Vokietijos UR ministras pabrėžė, kad „Vokietija tik pa-geidauja, kad Lietuva turėtų readmisijos (nelegalių emigrantų grąžinimo — red.) su-tartį su Baltarusija ir Rusija“.

V. Adamkaus atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė sakė, kad V. Adamkus K. Kinkel pasakojo, kad kasdien, važiuodamas į prezidentūrą iš savo laikinosios rezidencijos, mato ilgą eilę prie Vokietijos ambasados. „Prezidentas pajaukavo, kad tai vienintelė tokia eilė Lietuvoje“, sakė V. Gaizauskaitė. Pasak jos, Lietuvos vadovas nemano, kad tokio dokumento pasirašymas su-kurtų „ypatingą situaciją“ Vokietijoje.

Susitikime su V. Adamkumi Vokietijos ministras taip pat aptarė Lietuvos integraciją į NATO ir Europos Sąjungą.

Susitikime su premjeru Gediminu Vagnoriumi Vokietijos

Užsienio reikalų ministras pabrėžė, jog Lietuvos ekonomika padarė didelę pažangą, lyginant su pirmuoju apsilankymu 1995 metais.

Vokietijos diplomatinis vadovas akcentavo, kad Vokietija

remia Lietuvos siekius integruotis į Europos Sąjungą ir euroatlantines struktūras.

Trečiadienį, dalyvaujant šiam garbingam svečiui iš Vokietijos, Nidoje buvo iškilmingai atidarytas antrasis vokiečių literatūros klasiko Thomas Mann festivalis.

Mediciniai trūksta lėšų, milijonai — švaistomi

Vilnius, liepos 15 d. (Elta) — Didžiulę vyriausybės finansinę paramą privačiai širdies chirurgijos klinikai Seimo narys, Socialdemokratų frakcijos seniūno pavaduotojas Juozas Olekas spaudos konferencijoje „Sveikatos sistemos finansavimo akligatviai“ pavadino nerimą keliančiu faktų.

Privati širdies chirurgijos klinika neseniai pradėjo veikti Vilniuje. Vyriausybė, pasak J. Oleko, ne tik suteikė garantijas kreditui iš Japonijos, bet ir pati papildomai šios klinikos steigėjams skyrė daugiau kaip 20 mln. litų kreditą, nors buvo aišku, kad verslo planas — nevykdomas.

Privati įstaiga globojama ir toliau. Vien tik palūkanų už paskolą liepos mėnesį ji turėjo sumokėti japonams 3 mln. litų. Kredituotojams šią sumą pervedė Finansų ministerija.

„Jei negausiu oficialaus paaiškinimo, kuo remiantis ministerija pervedė tris milijonus litų japonams už privačią įstaigą, kreipsiuosi į Seimo ekonominių nusikaltimų tyrimo komisiją, kitas kontroles instancijas“, sakė J. Olekas.

* Šiemet Lietuvos imonėse ir organizacijose darbe jau žuvo 50 žmonių, sunkiai sužaloti 63, darbe mirė 19 žmonių. 11 mirtinų ir 14 sunkių nelaimingų atsitikimų dar tiriama. Valstybinės darbo inspekcijos duomenimis, dėl darbo saugos reikalavimų nesilaikymo skirta 671,500 litų baudų. Šiemet darbo saugos inspektoriatas patikrino daugiau nei savaitę po R. Mikutavičiaus ir jo kolekcijos dingimo, gavo bylą tiriančios tarymų grupės prašymą paskelbti informaciją ir nedelsiant išplatinti ją savo kanalais.

Tuoju po kunigo ir jo kolekcijos, kuri gali būti verta 4 mln. JAV dolerių, dingimo liepos 1 dieną meno žinovai buvo linkę manyti, kad paveikslus ir kitą antikvariatą gali būti megilnami kontribanda išvežti į užsienį, nes legaliai jų parduoti Lietuvoje neįmanoma.

Tuoju po kunigo ir jo kolekcijos, kuri gali būti verta 4 mln. JAV dolerių, dingimo liepos 1 dieną meno žinovai buvo linkę manyti, kad paveikslus ir kitą antikvariatą gali būti megilnami kontribanda išvežti į užsienį, nes legaliai jų parduoti Lietuvoje neįmanoma.

Rusijos Dūma gins Baltarusiją nuo „tarptautinės blokados“

Maskva, liepos 15 d. (Interfax-BNS) — Rusijos Valstybės Dūma ketvirtadienį priims pareiškimą, kuriame bus pareikštas protestas dėl Baltarusijos „tarptautinės blokados“.

Kaip pranešė Valstybės Dūmos pirmininkas Genadij Selezniov visuotiniame posėdyje, jis susitiko su Baltarusijos prezidento pasiuntiniu, kuris jam perdavė Aleksandr Lukašenko laišką.

G. Selezniov pavedė dviems parlamento komitetams parengti rūmų pareiškimo dėl Baltarusijos „tarptautinės blokados“ projektą.

Interviu žurnalistams G. Selezniov paaiškino, kad Dūma ketina kreiptis į Europos Tarybos Parlamentinę Asamblėją, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizaciją (ESBO) ir kitas tarptautines parlamentarių organizacijas, reikalaujama „nutraukti tarptautinį Baltarusijos šantažą“.

„Jedinstvo“ vadas jau laisvėje

Vilnius, liepos 15 d. (BNS) — Iš Alytaus griebtojo režimo pataisus darbų kolonijos trečiadienį į laisvę išėjo buvęs prosovietinės organizacijos „Jedinstvo“ vadas Valerijus Ivanovas.

Kolonijoje V. Ivanovas atliko teismo skirtą vienerių metų bausmę už 1991 metų sausio 13-osios šamokslą aukų apšmeižimą.

Ankstesnis VRM vadovas Vidmantas Žiemelis nesekmingai siūlė teismui deportuoti ne kartą Lietuvos įstatymus pažeidusį svetimos valstybės pilietį. Tačiau naujasis ministras Stasys Šedbaras, paklaustas nuomonės apie galimą deportavimą, sakė, jog „V. Ivanovas jau atliko bausmę, nieko nauja nepadarė, todėl bausti antrą kartą būtų neteisinga“.

Pasak ministro, išėjęs į laisvę, V. Ivanovas bus stebimas, ir, jeigu vėl nusizęs Lietuvos įstatymams, „vėl pagalvosim apie deportavimą“.

„Kas pavojingiau — ar Ivanovas deportuotas, ar Ivanovas Lietuvoje, kur mes turim galimybę ir įspėti, ir nubausti. Del šių sumetimų kurį laiką nesukubėsim — gal žmogus apsigalvojo ir nenkenks Lietuvos valstybei“, sakė S. Šedbaras. Pasak jo, jeigu V. Ivanovas „nesistengs būti dėmesio centre, tai ypatingo dėmesio ir neskirsim“.

Buvęs ministras V. Žiemelis balandį buvo išsiuntęs teikimą Vilniaus pirmosios apylinkės teismui dėl Rusijos piliečio V. Ivanovo išsiuntimo iš Lietuvos, tačiau teismas teikimą grąžino dėl procedūrinių pažeidimų.

* Lietuvos banko Kasos departamento direktorius Arūnas Dulkys teigia, kad šių metų pabaigoje, kai išsėks vieno iš popierinių pinigų vertės atsargos, apyvartoje turėtų pasirodyti metalinės 1, 2 ir 5 litų monetos. Visos trys monetos, kurių gipsinius modelius liepos 9 d. patvirtino Lietuvos banko valdyba, apyvartoje pasirodys vienu metu. Naujosios monetos bus daug patogesnės ir lengvai atskiriamos nuo centų. Be to, jos daug ilgiau išbus apyvartoje, nei popieriniai banknotai, kurie nuosidėvi per 5-7 mėnesius. (BNS)

„Konfliktas dėl 'Drozdų' esančių vasarnamių, kuriuose gyveno užsienio diplomatai, neturi nieko bendra su Vienos konvencija. Todėl reikia nutraukti spekuliacijas šia tema, deputatai turi persikelti gyventi ten, kur jiems rekomenduojama“, pabrėžė jis.

Baltarusijos ir Vakarų valstybių santykiai smarkiai pablogėjo, kai Baltarusijos valdžia nusprendė užsienio diplomatus iškeldinti iš jų rezidencijų Drozdų gyvenvietėje netoli Minsko. JAV ir kai kurių kitų Europos Sąjungos valstybių ambasadoriai išvyko iš Baltarusijos „pasikonsultuoti“ su savo vyriausybėmis.

Europos Sąjunga ėmėsi atsakomųjų priemonių — Baltarusijos aukščiausiams pareigūnams, taip pat prezidentui Aleksandr Lukašenko uždraudė atvykti į savo valstybių teritoriją.

Del V. Ivanovo galimo išsiuntimo iš Lietuvos svarsty-mo smarkiai protestavo kai kurie Rusijos parlamentarai ir komunistinės organizacijos.

51-erių V. Ivanovas jau anksčiau kartą kalėjo Lietuvoje už dalyvavimą antivalstybiniam 1991 m. sausio 13 dienos šamoksle, tačiau vėliau vėl priminė savo antipatijas Lietuvai knygoje „Lietuviškas kalėjimas“, kur, be kita ko, tvirtino, neva visos šamokslaukos yra lietuvių falsifikacija, o sovietų armija Vilniuje neužmušė nė vieno laisvės gynėjo. Už šį šmeižą jis pernai liepos 15 d. buvo nuteistas kalėti vienerius metus.

Rusija bara JAV diplomata dėl pareiškimų Vilniuje

Maskva, liepos 14 d. (Interfax-BNS) — Rusijos URM pareiškė, kad mėginimai įtraukti į NATO Latviją, Lietuvą ir Estiją „privert Rusiją radikaliai apsvaistyti iš naujo visą situaciją, visą kompleksą taip sunkiai užmegztų kontaktų su sąjunga“.

Rusijos URM oficialus atstovas Vladimir Rachmanin antradienį spaudos konferencijoje Maskvoje pareiškė, kad Maskva „nusistebejo“ JAV Valstybės sekretorus pirmojo pavaduotojo Strobe Talbott viešais pareiškimais, kai jis laikėsi Baltijos valstybių sostines.

Lietuvoje, priminė V. Rachmanin, „Amerikos diplomatas netikėtai pareiškė, kad Rusija 'palaipsniui susitaiko' su mintimi, jog Baltijos valstybės taps NATO naremis“.

„Tai visiškai neteisybė“, pabrėžė Rusijos URM atstovas.

Rusijos nuostata dėl NATO plėtros „labai aiškiai neigiamas“.

„Ši pozicija Vašingtone gerai žinoma“, pažymėjo diplomatas.

KALENDORIUS

Liepos 16 d.: Marija, Leonora, Vitalijus, Dundutis.

Liepos 17 d.: Aleksas, Irmengarda (Irma), Darius, Girenas. 1933 m. žuvo lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girenas.

LIETUVIŲ TELKINIAI

SEATTLE, WA

ČEPINSKIO MUZIKA
SKAMBĖJO SEATTLE

Taip kaip ir pernai, š. m. birželio mėn. pabaigoje jaunas smuikininkas Vilhelmas Čepinskis gastroliavo Seattle, dalyvaudamas net trijų koncertų serijoje, pavadintoje „A Celebration of Music“ (Muzikos šventė). Pianistė Jūratė Audejaitienė su vyru Remigijumi birželio 27 dieną į savo namus kvietė lietuvius pagerbti Vilhelmą ir jo artimą draugą, garsų pianistą Bill Smiddy. Įsismaginusi vakaronei, Vilhelmas, Bill ir pati šeimininkė, pavieniai ir duetais pianinu (ne smuiku) netikėtai linksmino priėmimo dalyvius. Veliau atvyko pianistas Povilas Stravinskis ir taip pat prisidėjo prie žavingo muzikos vakaro.

„Muzikos šventės“ koncertus 1997 m. įsteigė ir pradėjo ruošti Seattle gyvenantys tarptautiniu mastu pripažinti operos solistai, vyrai ir žmona — Craig Nim ir Pamela Casella. Šiais metais programon įtraukta operų arijos, estradinė muzika, duetai pianinui ir smuikui bei muzika balsui, smuikui ir pianinui. Vilhelmo grojimas žavėjo klausytojus; žiūrovai ne tik karštai plojo ir net atsistojo šaukė po jo kiekvieno pasirodymo. Po koncerto jautri apsišaršojusi lietuvė patenkinta atsiduso: „Dabar galiu sakyti, kad girdėjau Vilhelmą Čepinskį!“ Išvykdamas Vilhelmas aiškino, kad jo tvarkaraštis jau suplanuotas iki 2000 m. balandžio mėn. Seattle lietuviai tikisi, kad ateityje Vilhelmas vėl pradžiugins Amerikos Šiaurės muzikos mylėtojus savo nuostabių talentų.

Zita Petkienė

DETROIT, MI

DAINAVOS STOVYKLOS
METINĖ ŠVENTĖ

Dainavos jaunimo stovyklos metinė šventė vyks sekmadienį, rugpjūčio 2 d. Šv. Mišios bus aukojamos 11:30 val. r. Po Mišių bus pietūs, laimėjimai ir žaidimai. Metinis Dainavos narių susirinkimas vyks 2 val. p.p. Kviečiame visus dalyvauti — pasidžiaugti žavia Dainavos gamta ir paremti jaunimo stovyklą.

VEDYBŲ SUKAKTYS

Benediktas ir Vita Neverauskai praėjusį savaitgalį šventė savo vedybinio gyvenimo 45 metų sukaktuvę. Vita Neverauskienė yra Dievo Apvaizdos parapijoje veikiančio spaudo kioskų vedėja. Benediktas Neverauskas yra veik-

lus Dievo Apvaizdos parapijos tartininkas.

Pranas ir Julija Zarankai praėjusį savaitgalį šventė savo vedybinio gyvenimo 40 metų sukaktį. Pranas Zaranka yra veiklus Dievo Apvaizdos parapijos narys, vadovaujantis bendram giedojimui.

Sveikinam sukaktuvininkus ir linkime jiems ilgiausių metų ir saulėto gyvenimo dienų.

MENO FESTIVALIS

Š. m. liepos 15 d. prasidės Ann Arbor miesto tradicinis meno festivalis. Festivalyje dalyvauja ir lietuviai menininkai Dalia Ancevičienė ir Raimundas Lapšys.

Im

CLEVELAND, OH

GUBERNATORIAUS
GIMTADIENIS

Liepos 7 dienos pavakaryje įstaigingą Landerhaven klubą suplaukė tūkstantinė minia pasveikinti Ohio gubernatorių George Voinovich jo šešiasdešimt antro gimtadienio proga, nors jo tikras gimtadienis yra liepos 15 dieną. Tačiau ta proga bus išnaudota jį įtikinti, kad jo išrinkimas į JAV Senatą yra užtikrintas. Lietuviams jis yra ne tik geras pažįstamas, dešimt metų buvęs Cleveland miesto meru, bet ir jo laikydamas lietuvų atžvilgiu užsitaravo mūsų paramos. Jis buvo nuolatinis mūsų minėjimų svečias, o paskutinio Vasario 16-tosios minėjimo metu, apjuostas tautine juosta ir paskelbtas Lietuvos garbės piliečiu, jis primygtinai pabrėžė Lietuvos į NATO įstojimo svarbą.

Landerhaven pokylių salėje stovėjo eilės dailiai dekoruoti stalai. Netoli podiumo lietuviai užėmė kelis stalus. Dalyvių tarpe buvo LR garbės konsule Ingrida Bublėnė, „Tėvynės garsų“ radijo valandėlės vedėja Aldona Stempuzienė, Baltiečių komiteto ir ALTO pirmininkas Algimantas Pautienis, „Dirvos“ redaktorius dr. Jonas Jasaitis, Clevelando LB apylinkės valdybos nariai, dr. Dainius Degesys, dr. Viktoras Stankus, dr. Raimundas Šilkaitis, Ada Stungienė ir daug kitų.

Pirmoji vakaro dalis prasidėjo įstaigingose baro patalpose, į kurias galėjo įeiti tik asmenys su specialia kortele. Kiek pabendraurus, pasirodė populiarius televizijos aktorius Drew Carey, kuris sąmojingai kalbėjo, pristatydamas solenizantą ir jo žmoną Janet. Jiedu buvo sutikti au-

Smuikininkas Vilhelmas Čepinskis (baltais marškiniais II eil. viduryje) Seattle Lietuvių tarpe š. m. birželio 27 dieną.

dringais plojimais. Po trumpų ir nuotaikingų kalbų, perėjome į pokylių salę ir susėdome už stalų. Ant podiumo susėdę muzikantai linksmino susirinkusius muzika ir dainomis, o ceremoniją vadovavo protarpiais pristatinėjo publikoje esančius aukštus pareigūnus. Pagaliau į sceną užlipo pats solenizantas su savo žmona, sūnumis, dukra, žentu ir mažyte anūkele. Deja, jo jauniausioji devynerių metų dukrelė prieš keliolika metų buvo automobilio užmušta.

Solistei pagiedojus Amerikos himną, visi linksmai sudainavome „Happy Birthday“. Po to skambėjo gubernatoriaus kalba, kuri, anot jo paties, nebuvo „politinė“. Jis su pasididžiavimu pabrėžė esąs „pirmos kartos amerikietis“, gimęs ir augęs tarp slovenų, „etniniame rajone“, iš tikro arti lietuvių gyvenamų vietovių. Jo motinos įdiegtą gyvenimo filosofiją esanti pagrįsta žmogaus meile ir aukšta moralės samprata. Paminėjęs, kad Ohio valstijoje rekordškai sumažėjo pašalpos gaunanciu asmenų skaičius, jis pabrėžė, kad pradėta ir juos žiūrėti ne kaip į statistinius duomenis, bet kaip į Dievo tvarinius. Šalia to, jis stengsis šalinti politiką iš Socialinio draudimo, kad ji išsaugotų ateinančioms kartoms. Čia jis su šypsena atsidėjęs į savo 34 metų sūnų, pareikšdamas viltį, kad jam sulaukus pensijos amžiaus, Socialinio Draudimo fonde bus pakankamai lėšų. Įdomu pabrėžti ir tą, kad prieš septynerius metus jis sumušė visos Amerikos šio šimtmečio balsavimo rekordus, išrinktas gubernatoriumi 72 procentų balsų dauguma. Reikia tikėtis, kad jis laimės ir rinkimus į Senatą, o Lietuvai jo buvimas Senate atneš daug

naudos, nes jis yra pasiryžęs remti ir propaguoti Lietuvos kandidatūrą į NATO.

Aurelija M. Balašaitienė

VALIO CLEVELANDO
„TAUPAI“

Kai 1984 metais Vytauto Staškaus iniciatyva buvo įsteigtas lietuvių finansinis kooperatyvas „Taupa“, kai kas abejojo jo sėkme, tačiau laikas įrodė, kad „Taupa“ ne vien gyvuoja, bet klesti ir auga. Dabartinis „Taupos“ vadovas Aleksas Spirikaitis, vadovavimą perėmęs 1990 metais, dėjo pastangas pritraukti daugiau narių ir tobulinti bankinių operacijų patarnavimą. „Taupos“ personalą sudaro jauni lietuviai, visada su šypsena ir profesionaliai aptarnaudami interesantus. Kasmet metinio susirinkimo metu girdime palankius komentarus iš perskaitytų ir patvirtintų protokolų, tačiau šiomis dienomis „Taupos“ narius pasiekė jau oficialus revizijos komisijos pranešimas, kuriame pranešama, kad „Taupai“ suteiktas aukščiausias „Keturių žvaigždžių“ įvertinimas, jau net septintas iš eilės! Revizijos komisijos pirmininkas Paul A. Bauer oficialiai, spaudai skirtame pranešime taip komentuoja: „Lietuvių Kredito kooperatyvas „Taupa“ yra labai palankiai vertinamas visos šalies kredito unijų tarpe. Kai kurios gali būtų didesnės, bet mažai kuri gali prilygti „Taupai“ tvirtumui ir darbo atlikimui“.

„Taupos“ nariai ne vien turi džiaugtis ir didžiulius tokiu nepaprastai puikiu oficialiu įvertinimu, bet turi skatinti ir savo draugus bei pažįstamus tapti „Taupos“ nariais, joje atidaryti sąskaitas ir naudotis palankiomis paskolų sąlygomis. Be to, visos sąskaitos yra JAV federalinės agentūros apdraustos. Šalia to, įvairūs patarnavimai, kaip telefonų, vandens ar dujų bei elektros sąskaitų apmokėjimas nariams teikiamas veltui. Turime sveikinti „Taupą“, gerėtis jos sėkminga veikla ir linkėti narių skaičiaus prieauglio.

Aurelija M. Balašaitienė

IŠ ARTI IR TOLI

ĮTEIKTA JONO MULOKO
PREMIJA

Lietuvos Architektų sąjungos pranešimu, tradicinės arch. Jono Muloko premijos laureatu š. m. liepos 15 d. tapo Vilniaus Dailės akademijos Architektūros fakulteto magistrantas Henrikas Semenovicius, apdovanotas už geriausią metų diplominių darbų „Poilsio ir pramogų parkas Vilniuje“.

Premiją, skatinančią jaunų autorių kūrybą, savo tėvo, žymaus architekto Jono Muloko (jo projektuota yra ir Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčia Čikagos Marquette Parke) atminimui 1993 m. įsteigė sūnus, taip pat architektas, Rimas Mulokas, gyv. Kalifornijoje. Ji teikiama Lietuvos aukštųjų architektūros mokymų diplomantams-magistrantams už geriausią diplominių darbų.

Hot Springs, Arkansas, lietuvių Sabalionių surengtoje išleistuvėse. Iš k.: I. Sirutienė, Regina Sabalioniene, Jonas ir Lione Miežinskai, N. Sabalionių.

Žurn. Aurelija Balašaitienė su Ohio valstijos gubernatorium George Voinovich jo gimtadienio pobyvyje.

Lietuviai Ohio valstijos gubernatoriaus gimtadienio pobyvyje. Iš kairės: dr. Viktoras Stankus, garbės konsule Ingrida Bublėnė, dr. Dainius Degesys ir Aurelija Balašaitienė.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rate: \$95.00. Foreign countries \$110.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje	(U.S.) \$110.00	\$60.00	\$40.00
Kanadoje	(Kanados dol.) \$160.00	\$86.00	\$58.00

Tik šeštadienio laida:

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje	(U.S.) \$60.00	\$45.00	\$35.00
Kanadoje	(Kanados dol.) \$86.00	\$65.00	\$50.00

Užsakant i Lietuva:

(Air cargo)	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Tik šeštadienio laida	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Užsakant i užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	\$150.00
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	\$55.00

Vyriausio redaktorė - Danutė Bindokienė
Administratorius - Valentinas Krumpis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimkevičius

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gaus prašymą ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

LINAS SIDRYS, M.D.

Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9v.r.-12v.p.p.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už preinamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

ARAS ŽLOBA, M.D.

INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

Audejaičių namuose Seattle, WA, š. m. birželio 27 d. besilankantiems muzikams suruoštame priėmime. Iš k. — pianistas Bill Smiddy, namų šeimininkė pianistė Jūratė Audejaitienė ir smuikininkas Vilhelmas Čepinskis atnaujina draugystę.

AR TIKRAI GYVENAME DEMOKRATINĖJE SANTVARKOJE

PROF. JUOZAS BURNEIKIS

Jeigu paklaustume kurį nors verslininką: — koks jums atrodo rinkos ekonomikos ir demokratijos santykis, jis tikriausiai atsakytų, kad esąs per daug užsiėmęs susimąstyti dėl tokios problemos. Tuo tarpu politikos ar vyriausybės atstovas tikriausiai pasakytų: „Komercinė laisvė ūkio srityje užtikrina žodžio, spaudos ir politinių partijų steigimo laisvę. Žmogus nesvarbu, kas jis būtų — verslininkas ar tiesiog bedarbis turi teisę ir gali pasirinkti tai, kas jam patinka. Išties, ko jau ko, o partijų turime gausiai. Tačiau kitais požiūriais šis teigimas yra grynai demagogija.

Pasakykite, ar gali būti laisvas kurios bendrovės generalinis direktorius ir samdomas tarnautojas? Pastarasis bet kada gali gauti mandagų pranešimą: „Dekojame, tačiau toliau jūsų paslaugos firmai neberekalingos“. Taigi, ar gali jie vienodai rodyti „laisvą iniciatyvą“? Štai, nemažai aukštos kvalifikacijos darbuotojų, pradirbusių įmonėje ar įstaigoje ilgą laiką, tapo atleisti ar dirba tik už minimalų atlyginimą.

„Kiekvienam atlyginama pagal jo gabumus“ — testų gerai ištaisęs politikas, generalinis direktorius ar pramogų verslo atstovas. Žinoma, bendrovių prezidentai, administracijų vadovai, apskrus aktoriai veikėjai, gaunantys ketvirtadalį gryno firmos pelno uždirba daug daugiau — turbūt 20 kartų daugiau negu paprasti tarnautojai, darbininkai, medicinos seserys. Aš jau nekalbu apie dirbančius žemes ūkyje. Čia situacija dar prasčiau. Be to, charakteringa,

kad daugumos tų iškilųjų tėvai buvo ar yra taip pat tokie „talentingi“ aukšti administratoriai ir direktoriai.

Sakykite, ar tikrai jau gyvename demokratinėje santvarkoje, jeigu didžioji dauguma paprastų žmonių dėl savo gyvenimo ir darbo sąlygų negali turėti įtakos? Ir visgi daugelis žmonių masinės informacijos priemonių yra įtikinti ir nuširdžiai tiki, jog dabar tai jau gyvena demokratinėje valstybėje. Jie galvoja taip: jeigu žmonės gali turėti savo nuomonę, gali kritikuoti, piktnutis, minguoti, vadinasi, pas mus demokratija.

Iš tikrųjų, valstybės valdymo valdžia priklauso nedidelei grupei žmonių, valdancios partijos atstovams. Anksčiau Lietuvą valdė LDDP partijos atstovai, o dabar Konservatorių partijos atstovai. Partinis valdymas tapo savaimine jėga, kuri beveik kontroliuojama ir priima sau palankius sprendimus. Taip buvo, valdant LDDP, taip yra, valdant konservatoriams.

Dauguma mokslo, meno, literatūros žmonių beveik nereaguoja į savavališkus valdžios veiksmus, skleidžiamą demagogiją, nepagrįstus politinius vertinimus ir tikrovės neatitikimą. Todėl dabartiniai valdovai gali valdyti be jokios atsakomybės ir baimės. Politiniai sprendimai priimami, neatsižvelgiant į jokias diskusijas ar mokslininkų rekomendacijas. Tiesiog jos niekam nereikalingos.

Išties, nemažai pasiekta, kuriant demokratinius įstatymus. Tačiau sukurta įstatymų ir visokių reglamentacijų bei pataisų gausa yra aiškiai

Žalgirio mūšio laukas su paminklais.

Nuotr. Viktoro Kučo

gremėzdiška ir neefektyvi. Pagal ją, žmonių poreikiai nėra planingai ir koordinuoti tenkinami, o tik išskirtiniais atvejais ir priebėgomis.

Vis dėlto, reikia pripažinti, kad Seimas ir vyriausybė domisi ne tik užsienio ir kariuomenės reikalais, bet ir tokiais reiškiniais krašte, kaip nusikalstamumas, korupcija, padarumas ir t.t. O tai rodo, kad šios problemos kelia susirūpinimą visiems.

Daugybė įvairaus pobūdžio demaskavimų įvairiuose valdžios lygiuose, visose gyvenimo srityse kelia nerimą tiems, kas dar sugeba jaudintis dėl tokių dalykų, kaip dorovė ir atsakomybė. Tai rodo, kaip plačiai paplitęs amoralmumas valstybės reikaluose. Ko tik iš aukštuomenės arba į ją pretenduojančių nepalietė šie demaskavimai, sunku būtų išvardinti. Tačiau tokie atvejai tik trumpam atkreipė visuomenės dėmesį. Juk žmonės jaučia, kad juo aukštesnį postą žmogus užima, tuo turėtų daugiau galimybių neįkliuti.

Net jeigu Seimui ir pavyksta priimti daug neblogų įstatymų, jis nesugeba kontroliuoti, kaip jie vykdomi. Parlamen-

teologai ir kiti — visi tik trokšta mus padaryti laimingus.

Deja, nelaimingų žmonių mūsų valstybėje išties nemažai. Tai patvirtina ryškiai išaugęs savizudžių skaičius, ypač jaunimo tarpe. Akivaizdus žemųjų sluoksnių nepriteklus ir skurdas (didelis palyginti skaičius elgetaujančių, valkataujančių, besirausiančių dėžėse ir savartynuose) verčia mus užjausti bedalius. Atsiranda ne be pagrindo tai vienu, tai kitu lygiateisiškumo gynyjū. Jie siūlo vyriausybei persikirstyti turtus ir pajamas, biudžetą, užtikrinti lygias teises į mokslą, darbą, poilsį, medicinos aptarnavimą. Lygių teisių gynyjai kritikuoja ne tiek laisvojo verslo ekonomiką, kiek valdžios nusizengimus, amoralmumą ir t.t. Pasigirstantys visuomenėje reikalavimai, paremti įvairiomis protesto akcijomis, dėl nepakeliamų mokesčių, valdininkų biurokratizmo, per didelių valdžios išlaidų ir t.t. (pvz., nesibaigiantys kontaktų užmezgimas pasaulyje ypač šiltojo metų laiku, valdžios privilegijos ir t.t.), priimti į darbą daugiau moterų, užtikrinti sveikatos apsaugą ir medicinos aptarnavimą ir t.t.

Taigi, kas pasakys, kiek dar toli iki tikros demokratijos? Kad nesusidarytų netikras vaizdas, noriu pabrėžti, kad ekonominiu požiūriu išties nėra tobulesnių sąlygų kaip laisvos rinkos ekonomika, tačiau, ją įgyvendinant, susiduriame su rimtomis problemomis tautų valdyme, demokratijos ir teisėtavokos įgyvendinime. Tai, matomai, ilgas procesas ir jame neturi būti ignoruojamos dorovės, žmogiškumo, padarumo vertybės.

• Gyvenimo paslaptis yra užaugti nepasenstant.

Casey Stengel

Kaip į kiaurą maišą

Šios savaitės pirmadienį Rusijos prezidentas galejo pasiskelbti savo tautai gerą žinią, kad jo intensyvios pastangos atnešė brandų derlių — vakariečiai, su Amerika priešakyje, sutiko dar kartą ištraukti Rusiją iš ekonominės klampynės, į kurią ji nuolat giliau klumpo nuo pat nepriklausomo gyvenimo pradžios. Tiesa, ši kartą reikėjo daugiau pastangų: net pats Boris Jelcin skambinėjo labiausiai piniuguotų ir palankių Maskvai valstybių vadams, tiesiog maldaudamas gelbėti. Paskola, kaip tvirtino JAV prezidentas Bill Clinton, remesi galbut net visa Rusijos demokratine ateitis. Nuo pat savo prezidentavimo pradžios rodes daug simpatijų Maskvai ir jau ne kartą įtikinęs Pasaulio banką bei Tarptautinį valiutos fondą, kad tik jų dosnumo dėka valdžioje išsilaikys Jelcinas, kuris yra tikrasis Rusijos demokratines ateities laidas, prez. Clinton ir ši kartą laimėjo.

Septyniolika milijardų dolerių, kuriuos Jelcinui liepos 13 d. pažadėjo paskolinti Tarptautinis valiutos fondas ir kai kurie kiti šaltiniai, nėra pelai. Siemet bus išmokėta dvylika su puse milijardo dolerių, o kitais metais dar puspenktas. Kartu su kai kuriomis kitomis paskolomis Rusija dvejų metų eigoje gali tikėtis 22,6 milijardo dolerių!

Jungtinės Amerikos Valstijos parodė ypatingą dosnumą ir iš savo izdo paskyrė daugiau kaip du milijardus dol., o į pagalbą su paskolomis atėjo dar Japonija, Vokietija, Prancūzija ir Saudi Arabija. Gražu iš Japonijos pusės žadėti pagalbą Rusijai, net nereikalaujant okupuotų savo sąlygų grąžinimo, juo labiau, kad šiomis dienomis ir Japonija dairo, kaip išsikaupti iš finansinių vargų.

Kaip minėta, prez. Clinton vyriausybę dejo daug pastangų, kad Rusijos prašymai būtų patenkinti. Nors vis dar laiko pirmenybė padėti Boris Jelcinui, bet nemažesnį susiravėjimą rodo ir jo naujojo ministro pirmininku Sergejumi Kirjenko, kuris, nei pusės metų neišbuvojęs savo pareigose, gresiančios finansinės krizės atveju turėtų pasitraukti, o su juo kartu — ir visas kabinetas. Komunistų dauguma Dūmoje, taip ilgai dėsusi, kol pagaliau buvo patvirtinta Kirjenko vyriausybė, jos subūrimo atveju įsijauja pelnytą pasitenkinimą, nes tik ypatingo prezidento

Jelcin spaudimo dėka (gresė Dūmos paleidimas, jeigu Kirjenko nebūtų patvirtintas), jaunas (35 metų) ir nepritęs ministras pirmininkas pradėjo eiti savo pareigas.

Nuo šių metų pradžios Rusijos ekonomika nesiliovė smukusi: birza stipriai krito, užsienio investavimai beveik sustojo, darbininkų algos nebuvo mokomos, o rublio vertės ateitis kasdien darėsi netikresnė. Tačiau tokia padėtis Rusijoje — ne naujiena. Kai kitos valstybės, atkūrusios nepriklausomybę po Sovietų Sąjungos sukiūzimo, atkakliai kabinasi į vakarietiško principų demokratiją bei rinkos ekonomiką, Kremlius vyriausybę tebesiblaško tamsiame akligatvyje, niekaip neraddamas išeities iš korupcijos, kyšininkavimo, organizuoto nusikalstamumo ir nedarbo (oficialiai skelbiama, kad yra 9 proc. bedarbių). Rusų vyrų gyvenimo trukmė sukasi apie 58 metus, o amžių dar trumpina alkoholis ir beviltiškas masas.

Tiesa, premjeras Kirjenko turi gerų planų, bet jų įgyvendinimui trukdo įsisenėjusios nomenklatūros ir naujųjų turtuolių priešiškas — mat bijoma, kad gali „užtrukti karvutė“ ir suletėti į kišenės bryančių milijonų rublių sriautas. Beje, jie savo santaupas išveža į užsienio bankus, užuot investavę Rusijoje.

Nėra abejones, kad Jelcinas pažadėtąją paskolą tikrai gaus, bet galutinis sprendimas bus padarytas liepos 20 d. ir tik po to, jeigu Kremlius vyriausybę parodys gerą valią bei pastangas suvaržyti ekonominės statinės lankus, kad pro plyšius neišbirtų naujosios paramos doleriai, kaip jau ne vieną kartą atsitiko. Vargiai Dūma lengvai pasiduos reformoms, ypač susietoms su pridėtiniais valstybiniais mokesčiais. Žinoma, prezidentas gali pavartoti savo galią ir vis tiek reformas įgyvendinti, bet toks „diktaras reglamentas“ dar labiau sujudintų politinį gyvatyną, kuris ir dabar gan judrus.

Reikia tikėtis, kad tokia stambi dolerių suma bent laikinai užkims skyles kiaurame Rusijos ekonomikos maiše. Antra vertus, jeigu ir ši paskola nebus veiksminga — kol vakariečiai taip lengvai dalins milijardus dolerių, Boris Jelcin, Kirjenko ar bet kuris kitas, valdžios viršūnėje įsitvirtinęs, biurokratas, gali jaustis saugiai.

Medininkuose birželio 19 d. atidarytas naujas Vilniaus teritorinės muitinės sienos perėjimo punktas.

Nuotr. Eltos

MEILUTA

Romano ištrauka

VYTAUTAS VOLERTAS

Tėsinys

Nr. 10

Kibirkščio dirbtuves šias plokštes kažkada taip nugludino, kad neįsiskaitom marmuro raštai, kai į juos pažvelgdavai, ilgai akys raibuliavo. Bet jau taip išėjo, kad direktorius jas siuntė pelkėmis Baltarusijon, siuntė slapta.

O ten kažkur laukė gudė kaip šieno vėžimas ir ji žinojo, ką su tomis plokštemis veiks. Ir Kibirkštis, aišku, žinojo. Meilutai su pagalbininku Tutkum buvo nesvarbu. Jiems rūpėjo didelis užmokestis, kurį Kibirkštis buvo pasiūlęs.

Gudė sutiko anksčiau rydą, kai ant žolės dar žvilgėjo rasa. Ji laukė prie ilgo sandelio, mėlynai dazyto, su kūji apsikabinusiu raudonu pjautuvu. Nuo šio vaizdo Meilutai susprogdėjo širdis. Taip seniai tokios grožybės nebuvo matęs! Lietuvoje panašias brangenybes jau tik miesto viešose tualetuose užtiksi, bet ir ten jos bus išterliotos tuo negražiu daiktu. Tiesa, Vilniuje matė dar išlikusią žvaigždę virš vieno namo durų, bet tai cemento išlietas gramozdas. Matyt, tą mūrėlį statė draugai proletarai, tai ir proletarišką kryžiauvonę uždėjo. Bet jei kas ant sienos išdazytų, kaip čia yra, per dieną neliktų nei ženklo, nei sienos.

O Baltarusijoje siena stovi lyg mėlyna suklele apsidrėžusi. Ir prie jos ramstosi į traktorių panaši gudė.

Tiesa, už sandelio kaip tik grūdasi traktoriai, sulužę, surūdiję. Visa didelė aikštė prikišta mašinų laužo.

— Sveiki, — gudė prabilo rusiškai, į juos nepažvelgusi. Kai vairuotojas išlipo, ji pasistiepi purvnuose auliniuose batuose ir apžiūrėjo sunkvežimio krovinį. — Pavargote, naktis kelionės, — ir dabar ji į vyrus nekreipė dėmesio, tik styčiojo apie sunkvežimį ir čiupinėjo marmuro plokštes. Meilutai net raudonas kūjis su pjautuvu nuo sienos išnyko. Jis dabar matė tik lapų, ir, aišku, labai sunkų moters užpakalį, aptemptą siauromis kelnėmis. Matė ir piktnosį, kad apie šią aptriušusią trinką kažkada graibėsi toks galingas komunistas kaip Kibirkštis. Ar negalėjo savo riebaluotų pirštų nusibraukti į staltiesės kraštą, jei būtinai knietėjo nusivalyti? Tokią pasiutbę knibinėti...

Pasiutbė kelis kartus pliaukštelėjo delnais ir Meilutai atrodė, kad kažkur netoliese kultuve sudavė į veļėjimo lentą. Ir pažiūrėkite — lyg numireliai iš kapų pradėjo kilti... Aikštėje iš mašinų laužo tiesėsi suveltos galvos, keistos būtybės kasėsi pažastis, trynėsi akis ir slinko link atvykėlių. Keli ejo siūbuodami, ramstydami, o kiti traktorių laužo ratus. Meilutą apsupo baimė ir jis matė, kad Tutkus savo kelnį kišenėje taip pat glamžė ginklą.

— Mes iškrausime, o jūs per tą laiką galėsite pailsėti, — atvykusiai Kibirkščio komandai rusiškai aiškino moteris. — Nuvesk juos į vietą, parodyk, — liepė vienai iš tų mašinų laužo atsikerepliusiai baidyklei. — Tik paliktų butelių nepasigriebk! Visą tavo klyną nurausiu, jei pavogsi! Ten jiems padėta, ne

jums, apsidirbusiom kiaulėm!

Po šitokių grasinimų vairuotojas, Meiluta ir Tutkus susigūžę nusekė laužo tarpais besispraudžiantį žmogėną. Perėjo į kitą aikštės pusę, kur stovėjo nuo lietaus, vėjo ir saulės pajudusi medinė būdelė. Joje buvo stalas ir suolas, o ant grindų metėsi skudurų krūva. Atvėdęs plietis mostelėjo ranka į būdelės vidų, apsisuko ir grįžo.

— Koks čia velnias? — vairuotojas pakele ant stalo stovėjusią bukvės rinkti pintinę, apie kurią draikėsi kalneliai trupinių, šlaistėsi išdžiūvę skysčių klaneliai.

— Tai mums puota, — išaiškino Tutkus, apvartęs pintinę besislepųsi turtą.

— Matote, ir tas butelis, dėl kurio gudė žadėjo amžinai sužaloti savo pavaldinį, — tyrinėjimus baigė Meiluta.

Pintinėje gulėjo duonos kepalas, virtos kiaulienos dubenėlis ir išdžiūti stiepesi popieriumi užkištas tamšios spalvos butelis.

— Ruptužės... — apgailestavo vairuotojas. — Būtų geriau, jei ne šitokiam kiaulių tvarte rastume užkandį.

— Prie komunistų valdžios svečius gražiau priimdavo, — pabrėžė Meiluta.

— Eik tu su savo komunistais už tvarto ir atsitok! — pyko vairuotojas. — Šitoj baloj aš ir prie komunistų valdžios buvau, šitai išsigimėli Kibirkščio kumpinis vežia. Žinau kelią, todėl ir dabar čia pasiuntė.

— O ką Kibirkščiu išsigimėle davė už kumpius? — rimtai susidomėjo Tutkus.

— Šitą patį marmurą, tik nenugludintą. Velnias žino, kada kelionės pasibaigs. Už kumpius Kibirkščiu marmuras... Už didelius pinigų gudei marmuras... Tik jau nugludintas. Marmuras, marmuras, kaip kokioj pasakoj be galo.

— O kur ji šituos akmenis ėmė? — susimąstė Meiluta.

— Iš kur ji šituos akmenis ėmė? — dabar daugiasia žinojo vairuotojas. — Iš tos patios skyles, iš kurios jūs visi kabinote spirgintą košę. Ji statė rajonui kultūros namus ir iš kažkokios Rusijos vietos tiems namams veltui gavo marmurą. Rusija, velnio karalyste, visko turi. Tik viskas apskuta blogu galu. Nori telyčios? Še tau jos uodega. Nori žmonos? Še tau paleistuvė.

— Na jau, na jau... Nei tau sukiojo blogus galus, nei ką... — Meiluta grynė komunizmą, o vairuotojas išsitraukė savo lenktinį peiliuką iš kišenės ir jau riekė duoną. Rastą pintinėje.

— Tai va ir sėdime tuose kultūros namuose, kurių marmurui nerandame vietos. Baisus dvokas, gal po tais skudurais pridirbta. Še tau marmurinai namai ir marmurinė kultūra... Bet gudiška duona kvepia gerai, — vairuotojas uostė riekvę. — Taip noriu valgyti, kad net šios kultūros aplinka neveikia. Ir mėsą... Paimkite gabaliuką, nesigailėsite. Gudai turi geros duonos, turi kiaulių, bet kumpius jiems Kibirkštis turejo siųsti iš Lietuvos.

— Tautų draugystė, vairuotojau! — grynė Meiluta. — Ne draugystė, bet tautų kiaušinių kystė. Vienas voge, kitas skatino vogti ir naudojosi. (Bus daugiau)

Šviesuliai iš Tėvynės

LIETUVOS GRYBAI NĖRA RADIOAKTYVŪS

Lietuvos miškų uogos ir grybai pagal radioaktyvų medžiagų rodiklius visiškai tinka maistui, nustatyta labai maža tarša žmonių sveikatai jokios įtakos negali daryti, pranešė Lietuvos radiacinės saugos centro direktorius Albinas Mastauskas. Į šį centrą, baimindamiesi dėl grybų radiacinės taršos pavojų, kreipiasi įvairių Lietuvos vietovių gyventojai.

Radiacinės saugos centras kartu su visuomenės sveikatos centrais kiekvieną vasarą tikrina, kaip miško uogos bei grybai yra užteršti radioaktyviaisiais cezio izotopais, kurie pasklido Lietuvos teritorijoje po Černobylio atominės elektrinės avarijos. Taip pat tiriami miško grybai bei uogos, įvežami į Lietuvą iš Baltarusijos, Ukrainos, kelių Rusijos sričių, kurios po minėtos avarijos buvo labiausiai užterštos.

Pagal Lietuvoje galiojančią higienos normą, didžiausias leistinas cezio izotopų aktyvumo lygis vienam kilogramui žalių grybų yra 600 bekerelių. Dziovintų grybų leistinas taršos lygis — 3,700 bekerelių kilogramui.

Šiais metais, ištyrus 75 voveraičių bandinius iš Dzūkijos valstybinio parko miško, nustatyta, kad tarša cezio izotopais neviršija 46 bekerelių kilograme. Toks pats ir tikrintų baravykų taršos lygis. Ūmėdės — dar mažiau užterštos. Vos apčiuopiamai (0,4-5,0 bekerelių kilograme) cezio izotopais užterštos kreivabūdės ir bobausiai.

Silutės rajono Ramučių ir Tarvydų miškuose tikrintų baravykų tarša cezio izotopais neviršija 62 bekerelių. Voveraičių, tikrintų Vilniaus rajono Nemenčinės miškuose, taršos rodiklis — 25, Švenčionių rajono Labanoro girioje — 20, o Pabrados miškuose cezio izotopų visai nerasta. Voveraičių, įvežtų iš Baltarusijos, iš Minsko ir Gardino sričių, tarša cezio izotopais siekia 150 bekerelių.

Gyventojams ir suinteresuotoms įmonėms grybų ir uogų tyrimus dėl taršos radionuklidais gali atlikti visuomenės sveikatos centrai ir jų skyriai. Informaciją šiais klausimais teikia Radiacinės saugos centras, — pasakę jo direktorius Albinas Mastauskas. Galima skambinti telefonu — 77 86 51, Vilnius. (Elta)

PENKIOS TONOS VOVERAIČIŲ

Šią vasarą neįprastai anksti Lietuvos miškuose pradėjo dygti voveraitės, kiti grybai. Ypač jų gausu smeltuose Dzūkijos miškuose.

Varenos rajono bendrovė

„Mėlynoji uoga“ už kilogramą voveraičių moka po 8 litus. Netruksta darbo ir kitos, „Hensonos“, bendrovės supirkimo punktais. Juose per dieną superkama po 5 tonas voveraičių. Palyginti su ankstesniais metais, šių grybų kainą sumažėjo maždaug trigubai.

Mikologai yra apskaičiavę, kad miškuose galima surinkti apie 16,000 tonų grybų per metus. Nemažą dalį šio kiekio perdirba Lietkoosajungos konservų įmonės. Maitinės departamento duomenimis, pernai į užsienį išgabenta apie pustrčio tūkstančio tonų grybų ir jų produktų maždaug už 40 mln. litų.

Pasak Varenos miškų ūro Prano Celevičiaus, daug žalos padaro nesąžiningi grybautojai — išvarto samanas ir taip sunaikina grybieną. Ypač jai pakenkia, kai samanos vartomos, stumiamos į šonus specialiais grėbliais.

Grybauti leidžiama visuose Lietuvos miškuose, išskyrus, jeigu jie yra arčiau kaip 100 metrų iki miško savininko sodų. Taip pat neleidžiama grybauti rezervatų (visą laiką) ir ornitologinių draustinių (nuo balandžio 1d. iki rugpjūčio 15d.) miškuose bei specialios paskirties teritorijose. Tai — pasienio ruožai, kariniai objektai. (Elta)

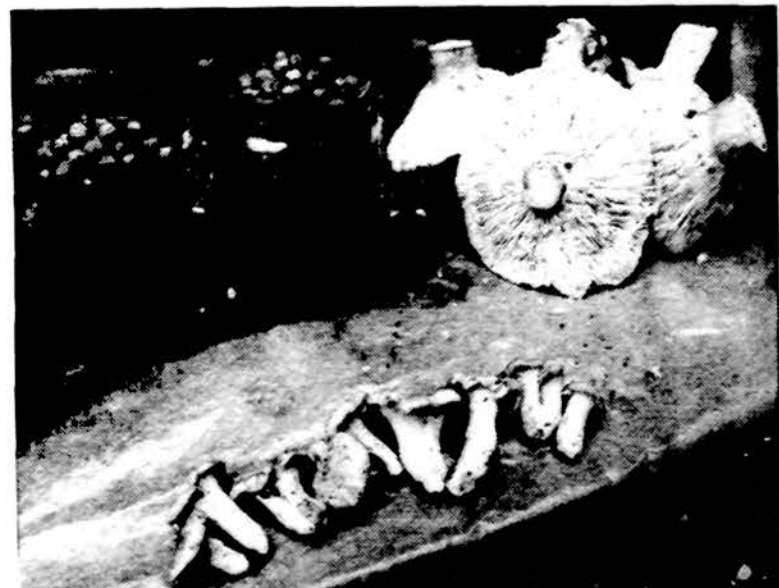

Miško dovana — voveraitės.

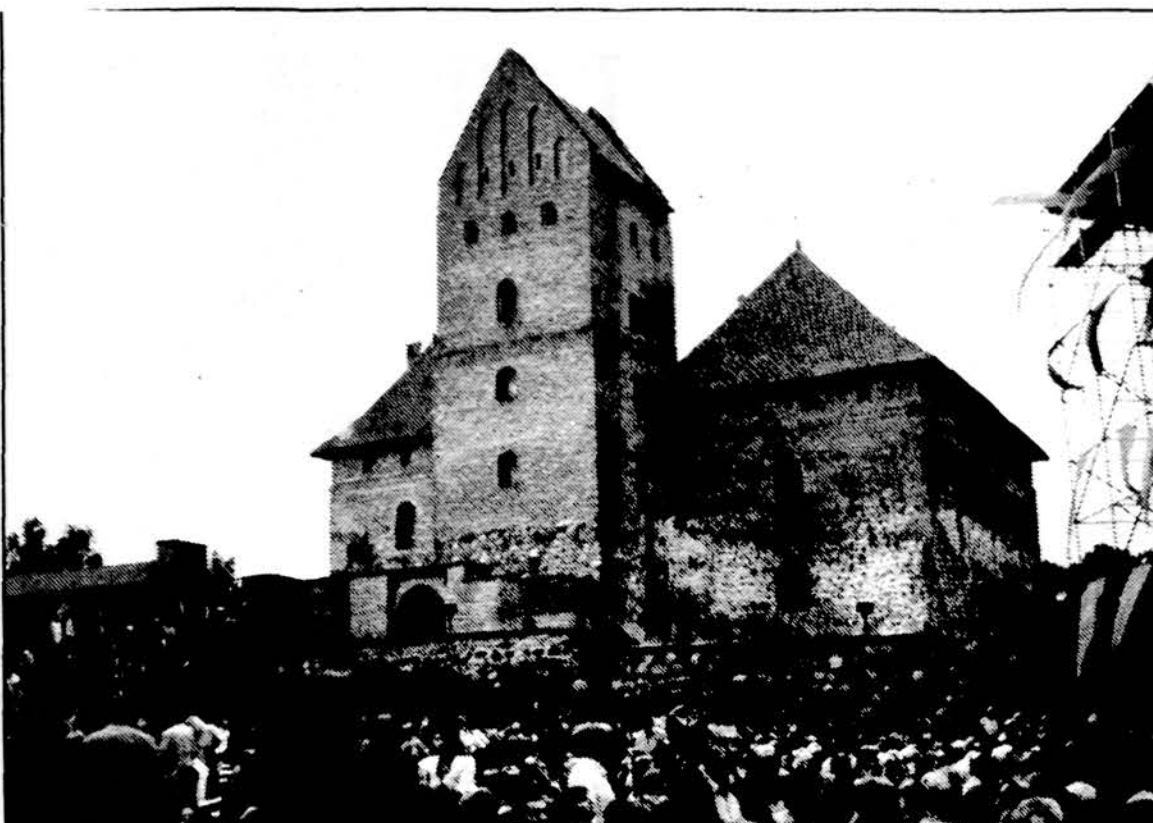
GRYBAUTOJAI NIOKOJA MIŠKUS

Šiomet labai anksti pasirodė pirmieji vasaros grybai. Jau gegužės viduryje Dzūkijos miškuose pradėjo augti baravykai, voveraitės. Senai dūkai prognozuoja, kad turėtų būti grybingi metai. Jau nesni pamiškių gyventojai nesnaudžia — visose pelkėse siūlo pirkti šviežių grybų, veža juos į supirkimo punktus. Krepšelis voveraičių kainuoja 10-15 litų, tačiau retas vairuotojas pakelėje sustoja pasiderėti dėl šių gėrybių, nes grybai labai mažyčiai, — rašo „Respublika“.

Taciau mazi grybai labai vertinami užsienyje, todėl nei grybautojai, nei kai kurių firmų vadovai nepaiso Grybavi-

Šią vasarą nepaprastai anksti Lietuvos miškuose pradėjo dygti voveraitės bei kiti grybai. Nuotr. Eltos

Liepos 7 d. vakare istoriniame ir kultūriniame Lietuvos valstybės centre Trakuose prasidėjo meno festivalis. Nuotr. Eltos

PRASIDĖJO TRAKŲ MENO FESTIVALIS

Liepos 7 d. istoriniame ir kultūriniame Lietuvos valstybės centre Trakuose prasidėjo Prezidento Valdo Adamkaus globojamas meno festivalis.

Antradienio vakarą festivalio pradžios koncerte Trakų pilies kieme Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, chorai „Ažuoliukas“ ir „Jauna muzika“, solistai bei aktoriai atliko Arthur Honegger oratoriją-misteriją „Žana d' Ark ant laužo“. Šiuo koncertu baigėsi Lietuvos valstybės dienos minėjimo renginiai.

Pirmąkart rengiamo Trakų festivalio iniciatoriai bei meno tarybos nariai — žinomi Lietuvos muzikai Vladimiras Prudnikovas, Gintaras Rinkevicius ir Saulius Sondeckis bei pasaulinės žvaigždės — balerina Maja Pliseckaja ir kompozitorius Rodionas Ščedrin.

Festivalio steigėjai — Lietuvos Kultūros ministerija, Trakų rajono savivaldybė, Trakų istorinis nacionalinis parkas bei Trakų istorijos muziejus, Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras.

Šiomet iki rugpjūčio 29 dienos trukšiančio festivalio programoje — šeši koncertai atvirame ore: penki jų vyks Trakų salos pilies kieme ir vienas — Užutrakio Tiškevičiaus rūmuose.

Liepos 25-ąją festivalį tęs Gedimino Tarandos vadovaujamas „Rusų imperatoriškojo baletų“ trupės iš Maskvos pasirodymas. Liepos 28-ąją Tra-

mo Lietuvos miškuose taisyklių, draudžiančių rinkti labai mažus grybus. Kai kurie grybautojai pirmųjų grybų Dzūkijos miškuose ieško netgi specialiais įnagiais atplėsdami samanas ir suniokodami miško paklodę. Mokslininkų mikologų teigimu, taip suniokota voveraičių grybiens atsiuvinama tik per kelerius metus.

Kol kas šiomet dar neįregistruotas nė vienas grybų supirkimo punktas. Vadinasi, grybai superkami nelegaliai, o tos kelios savaitės, kol susiformuos voveraičių grybiens, kai kam atneš gražaus pelno, o miškams padarys ilgai negyjančių žaizdų. Pernai net 27 firmos Lietuvoje turėjo licenzijas supirkti grybus. Nesunkiai įsivaizduoti, kiek „etatinų“ grybautojų naršė miškų samanas. Didžioji dalis verslininkų pagedauja tik baravykų, gal tik vareniskę „Hensoną“ vienintelė Lietuvoje perka apie 12 rūšių grybų, nes plečia jų apdorojimo ir konservavimo pramonę. Kiti miškų gražuoliai išveža į užsienio valstybes.

R. Jakutyte

Aktorė Aurelija Tamulytė ir akt. Vladas Bagdonas Arthur Honegger oratorijoje-misterijoje „Žana D'Ark ant laužo“ liepos 7 d. Istoriniame ir kultūriniame Lietuvos valstybės centre Trakuose, kur prasidėjo meno festivalis. Nuotr. Eltos

kuose koncertuos Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras ir trys operos žvaigždės — Virgilijus Noreika, Eduardas Kaniava bei Vladimiras Prudnikovas. Rugpjūčio 9-ąją festivalyje grieš Lietuvos kamerinis orkestras, Rugpjūčio 29-ąją, baigiamajame vakare bus atliktas Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro projektas — Richardo Štrauso (Richard Strauss) operą „Salomėja“. Šią vasarą prasidėjęs kasmetinis Trakų festivalis savo kulminaciją turėtų pasiekti 2009-aisiais, Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio metais.

Festivalio sumanytojai, kaip pabrėžė Trakų rajono meras Vytautas Mikalauskas, turi didelių ambicijų: tikimasi, jog pradžioje valstybės lygio festivalis išaugs iki pasaulinio. Būsimo festivalio sėkmė tiki ir Maja Pliseckaja. „Patikėkite manimi, Trakai — viena gražiausių ne tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio vietų, tikras žemės rojus. Esu visiškai tikra, kad toks festivalis būtinas ir jis turės daug žiūrovų“, yra sakiusi legendinė balerina. Kaip žinoma, Maja Pliseckaja ir jos vyras Rodionas Ščedrin, kurie yra Lietuvos piliečiai, jau penkiolika metų ilsisi savo vilioje Trakų apylinkėse. (Elta)

VALAUSKŲ TESTAMENTAS

Geriausieji besimokantys Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto studentai nuo šiol gali pretenduoti į kasmetines John ir Idos Valauskų stipendijas. Stipendijatai bus atrenkami viešo konkurso būdu, o stipendijos įteikiamos Kovo 11-ąją. Tokia galimybė nulemta kuklios ir kilnios Amerikos lietuvių šeimos testamentas: 20 procentų Valauskų palikimo paskirta Vil-

niaus universiteto Medicinos fakultetui.

Lešas valdys įsteigtas Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto „John ir Idos Valauskų paramos fondas“, pranešė Eltai Fakulteto dekanas profesorius Gintautas Česnys. Jis yra ir šio fondo valdybos pirmininkas. Fondo direktore paskirta Valauskų giminaite Jolanta Digrienė.

John Valauskas gimė 1905 metais Čikagoje, paskui su tėvais grįžo į Lietuvą, o baigiantis Antrajam pasauliniam karui, vėl pasitraukė į Ameriką. Pradžioje dirbo fabrike, paskui ėmėsi savo verslo.

1914 m. Biržų apskrityje gimusi Ida Mačiukaitė-Valauskienė gražiausius savo jaunystės metus praleido Vilniuje: mokėsi Vytauto Didžiojo gimnazijoje. Artėjant antrajai sovietinei okupacijai, išvyko į Vakarų.

Amerikoje abu Valauskai aktyviai dalyvavo lietuviškų patriotinių organizacijų veikloje, rėmė jas finansiškai. John Valauskas mirė 1994 metais, jo žmona Ida — 1995-aisiais.

Tai nebuvo labai turtingi žmonės, sako prof. G. Česnys, tad ypač jaudina jų gera valia paremti Lietuvą. 20 proc. palikimo sudaro 65,000 JAV dolerių. Jie padėti į banką, kaip pamatinis fondo kapitalas, o stipendijos studentams bus mokamos iš palūkanų. Pagal fondo nuostatus, ji gali papildyti ir kiti geradariai.

Savo testamentu Valauskai taip pat paskyrė lešų Tėviškes namų statybai, Lietuvių katalikų religinės šalpos organizacijai, Marijonų namams Marijampolėje, kelioms Lietuvos ligoninėms, Kauno, Klaipėdos ir Šiaulių aklųjų mokykloms, taip pat Idos Valauskienės globotų trijų našlaičių fondui. (Elta)

CLASSIFIED GUIDE

SKELBIMAI

IVAIRŲS

ELEKTROS
[VEDIMAI — PATAISYMAI]
Turū Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBES DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

TAISOME
SKALBIMO MASINAS,
SALDYTUUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6624

Vidutinio amžiaus tvarkinga
pora ieško bet kokio darbo. Gali
slaugyti ligonius, vaikus, padėti
namų ruošoje.
Tel. 773-767-2287.

Loving, experienced baby sitter
needed for two young children. Must
drive, non-smoker. Mon. thru Fri. 4:15
p.m. — 7:15 p.m. Leave message for
Susan at 773-779-8217.

OPEN HOUSE,
6048 S. Kenneth, Chicago.
Sunday, July 19, 1-4 p.m. For sale
by owner. Large 7 rm. 4 bedrm. 1 bath,
alum sided frame hse.; enclsd. Porch,
large attic; fenced yard, large lot; 2 car
garage; also 4 rm. 2 bedrm., 1 bath
basement apt. needs rehab. \$99,500.

JAUNŲJŲ SIUVĖJŲ DARBAI

Per šimtą ką tik „išskęstų“
siuvėjų šiomet pasklis po di-
desnes ar mažesnes Lietuvos
siuvimo įmones, o kai kurie
ateityje galbūt taps ir žino-
mais madų kūrėjais.

Specialiai sudaryta komisija
pirmadienį Vilniaus siuvėjų
ir automechanikų mokykloje
vertino kiek nedrąsių ma-
nekenų bei manekenų de-
monstruotus savo pačių bei
kolegų darbus — moteriškus
kostiumelius, paltus, kostiu-
mus ir kitokius drabužius.

Prieš pristatydami indivi-
dualiai sukurtus modelius,
jaunieji siuvėjai laikė teorinį
egaminą, per kurį jiems teko
atsakyti į klausimus apie siu-
vimo technologiją, įrengimus,
medžiagas ir kt.

Šiomet mokykla išleidžia
117 siuvėjų, tarp kurių dau-
guma — merginos. Priklauso-

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21 **KMIECIK REALTORS**
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

773-284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus
kreipkitės į Danutę Mayer. Ji
profesionali, sąžiningai ir asme-
niškai patarnaus. Įkainavimas
veltui.

**Parduodu naują,
apšildomą ligonio lovą ir
elektrinį „scooter“
už \$1,500. Skambinti:
tel. 773-523-8939.**

MĖLYNĖS! MĖLYNĖS!
Gailė prisigauti patys, arba pirkti jau
prinkintų. Vazuoti: 1-94 iki Michigan Exit
1 | New Buffalo. Toliau sekite ženklus į
Mike's Blueberries. Atsivežkite uogas
kreipėsi. Čia graži vieta visai šeimai
pasidžiangaigti gamtoje. Tel. 616-469-2509.

mai nuo ankščiau įgyto išsi-
lavinimo bei pasirinkto moky-
mo lygio, jie žinių semėsi 2-4
metus. Baigusieji šią mokyklą
dažniausiai dirba mažesnėse
siuvimo įmonėse, kur priima-
mi individualūs užsakymai.
Šios mokyklos auklėtinių pas-
laugomis naudojasi ir kai ku-
rie žinomi Lietuvos madų
kūrėjai. Be to, yra ir tikių,
kurie, baigę šią mokyklą, pa-
sirenka tolesnes studijas au-
kštesniose bei aukštesiose
mokyklose.

Dabartinė Vilniaus siuvėjų
ir automechanikų mokykla
nuo 1966 metų buvo vadinama
33-iaja profesinės techni-
kos mokykla, o vėliau — pir-
mąja Vilniaus buitinių moky-
kla. Dabar joje yra apie 550
moksleivių. Iš jų didžiąją dalį
— per 400 — sudaro būsimieji
siuvėjai, likusieji — auto-
mechanikai.

(Elta)

Vilniaus siuvėjų ir automechanikų mokyklos manekenes praktinio egzaminu metu demonstravo savo pačių ir kolegų sukurtus bei pasiūtus kostiumelius. Nuotr. Eltos

MANO TĖVELIS

Daznai ir įvairiai prisimenu savo tėvelį, a.a. Kazimierą Lietuvninką, kuris, prieš metus, besilankant Lietuvoje, netikėtai atsiskyrė iš mūsų tarpo.

Prisimenu, kai mažas buvau... Pasiruošęs miegot, gulėdavau lovoj ir laukiau, kad jis atėjęs pasakytų labanaktis, pašildytų ir pakutentų savo barzdą.

Prisimenu, stebėdamas jo raumeningas ir rudai nuo saulės įdegusias, staliaus rankas, kai jis šalia manęs sėdėdavo su trumpom rankovėm, valgydamas vakarienę prie virtuvės stalo.

Prisimenu, kai per vasaros atostogas Union Pier, pasiilgęs bėgdavau jo pasitikti, kai savaigaliais atkeliavau atsigaiivinti nuo sunkaus darbo ir pasidžiaugti savo šeima.

Prisimenu, kaip jis mokėjo savo ausis jautinti ir iki šiol dar nesu sutikęs kito žmogaus, kuris mokėtų tai padaryti.

Prisimenu jo dosnumą... Padavėjos mūsų restorane pasakodavo, kad jo rankose vis padaugėdavo jų arbatpinigių — pridėdavo, pasigailėdamas, kai būdavo mažai žmonių ir

pridėdavo, pasidalindamas, kai būdavo daug.

Metai prabėgo ir prisimenu tą dieną, kai mes sėdėjome vėl prie virtuvės stalo ir jis pirmą kartą kreipėsi į mane ne kaip į vaiką, bet jauną vyrą. Atvira pasikalbėjome apie draugystes ir elgesį su jaunuom merginomis, atsakomybę ir kitas rimtas gyvenimo temas.

Prisimenu savo pirmą kelionę į Lietuvą kartu su juo... Jis švietė energiją ir pajaunėjo šimtą metų, norėdamas parodyti savo gimtosios šalies grožį, kad pajustų jos ypatingumą.

Prisimenu jį stovintį salėje prieš svečius mūsų vestuvėse, sveikinant mus gražiausia prakalba, ir per džiaugsmo ašaras išreiškiant savo linkėjimus mūsų naujai šeimai.

Prisimenu, ne taip seniai, jo staliaus rankas, jau nebe tokias raumeningas, kai jis pristatė mums padėti namo remontą baigti ir dirbo, sunkiai dirbo, pasiaukodamas iki paskutinės dienos.

Prisimenu tą dieną prieš jo kelionę į Lietuvą... Apkabinau, priglaudžiau ir atsisveikinau su juo.

Sūnus Gintaras

LABANAKTIS STASEI BULGARIENEI

Stasė Bulgarienė

Sekmadienio anksti rytą skambutis iš New Yorko. Skambina Dalia Bulgarienė, pranešdama, jog ši rytą, birželio 21 d., Detroito mirė jos motina Stasė Bulgarienė, gimusi prieš 84 metus Veiviruose. Sunku buvo suprasti, nes aš vos prieš kelias dienas su ja kalbėjau telefonu. Nors sirgdama vėžio liga, ji viena gyveno savo namuose ir tebebuvo savarankiška.

Studentavimo laikais penkiasdešimtmčio viduryje susipažinau su Dalia, uolia veikeja „Studentų žodžio“, „Dirvos“ bendradarbe, tuomet studijavusia su stipendija Marygrove kolegijoje, Detroito. Sutikau jos tėvus: mokytoją Leoną Bulgarską, kuris, imdamas JAV pilietybę, sulietuvino pavardę į Bulgari, ir jo žmoną — medicinos slaugę Stasę. Buvo jaunesnė sesuo Rūta ir Stasės brolis Kostas Žalnieraitis. Tėvai skirtingos asmenybės. Tėvas dirbo saskaitininku įvairiose įmonėse, o šeštadieniais mokytojavo lietuvių mokykloje. Dalyvavo organizacijų veikloje. Motina dirbo ligoonėse ir rūpinosi šeimos reikalais, taip pat rėmė sesers Vlados šeimą Lietuvoje.

Leonas Bulgaris mirė nuo širdies smūgio 1968 metais. Dalia jau buvo baigusi chemijos studijas Detroito bei New Yorko ir mokytojavo gimnazijoje. Rūta buvo baigusi ir psichologijos studijas, ir jau buvo ištekėjusi.

Stasė Bulgarienė atvėrė savo namus mieliems svečiams. Rūta atveždavo savo vaikus Grigą ir Adomą, kurie dabar jau yra baigę universi-

tetines studijas. Ateidavo kaimynai: šaulių vadas Vincas Tamošiūnas, nepailstantis foto žurnalistas Kazys Sragauskas, skautininkas Antanas Banionis su dukra Asta (dabar gyvenančia Washingtone), teisėjas Juozas Mika ir kt. Atsimenu, niekaip negalėjau suprasti, kodėl Stasės Bulgarienės suėjimai buvo taip nuotaikingi. Gal todėl, kad ten žmonės buvo be kaukių, nes šeiminiškė buvo itin geravališka. Aš ten pasirodydavau, kai Dalia iš New Yorko grįždavo Kalėdų ir vasaros atostogoms.

Prisikabino vėžio liga ir jau atrodė, jog Stasė Bulgarienė pasveiko. Jos pasveikimas buvo geros nuotaikos ir savarankiškumo palaikymas iki galo, nors sūnelis Sigitas mirė dar Vokietijoje nuo meningito, ir naštė išbuvo 30 metų. Bulgarienė didžiavosi, jog Dalia mokytojauja rinktinėje Stwyvesant mokykloje, Manhattan. Kalėdoms Dalia padovanojo savo seseriai ir man savo kolegos mokytojo knygą „Angela's Ashes“ apie jo motiną, lyg nujausdamas ir savo motinos mirtį.

Patvaresnio žmogaus, kaip Stasė Bulgarienė, aš nesu pažinęs.

Saulius Šimoliūnas

A.A. JULIUS KAZĖNAS

Š. m. liepos 8 d. Floridoje mirė muzikas ir ilgametis Clevelando muzikos puoselėtojas Julius Kazėnas. Gimęs 1923 metais Pasvalyje, nuo pat vaikystės dainavo, mėgėsi muzika, turėdamas puikų balsą ir tobulą klausą, mėgo dainuoti. Baigęs gimnaziją, jis lankė Panevėžio kurijos vargonininkų kursus, o 1941-1944 metų laikotarpyje mokėsi dainavimo Vilniaus muzikos mokykloje ir tapo operos solistu, bet jau prieš tai jis buvo Pasvalio šokių kapeleos ir dūdų orkestro dalyvis ir vėliau jo vedėjas. Nors iš profesijos jis buvo mechanikas — braižytojas, bet muzika ir daina liko didžiaja jo gyvenimo meile. 1944 metais pasitraukęs į Vokietiją, jis tęsė studijas Stuttgarte aukštojoje muzikos mokykloje. Atvykęs į Ameriką ir apsigyvenęs Cleve-

Is JAV į Vilnių š.m. liepos 1 d. atlydeta urna su istorikos dr. Vandos Daugirdaitės-Sruogienės (1889-1997) palaikais. Nuotr. Eltos

lande, jis savo gyvenimą pašventė dainai ir muzikai, ir su savo žmona Aleksandra užaugino 1954 metais gimusių sūnų Bronių, kuris pasekė tėvo pėdomis, tapdamas sėkmingu profesionalu ir net kelis metus buvęs Čiurlionio ansamblio dirigentu.

Julius Kazėnas 1947-1948 metų laikotarpyje buvo Čiurlionio ansamblio chormeisteriu, po to Bostono kvarteto vedėju, o 1950 metais Clevelande suorganizavo populiarių „Azuolų“ oktetą ir dešimtį metų vadovavo Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos chorui. Jis taip pat sudarė pianistų ir akordeonistų grupę, kuri reiškėsi kaip šokių ir dainų šventių dalyvė. Julius Kazėnas septynerius metus vadovavo Clevelando „Ramovės“ chorui, išleido dainų plokštelių ir pats sukūrė originalias dainas pagal savo paties žodžius.

Julius Kazėnas.

Clevelando lietuviai ne kartą šeštadienio metu gerėjosi jo solo dainomis ir duetais, o jaunimas, patrauktas jo draugiškos ir malonios asmenybės, mielai dalyvavo jo chore, orkestruose ar pamokose. Tėbūnie Julijui Kazėnui lengva Amerikos žemėlė, o jo našlė Aleksandra ir sūnus Bronius tepasiguožia tuo, kad Julius gyvenimas padarė didelį įnašą į lietuviškos dainos lobyną.

Aurelija M. Balašaitienė

ŠV. MIŠIOS BUS TRANSLIUOJAMOS NE TIK IŠ VILNIAUS

Nuo pirmojo birželio sekmadienio šv. Mišios per valstybinį radiją transliuojamos ne tik iš Vilniaus arkikatedros bazilikos, bet ir iš kitų Lietuvos vyskupijų bažnyčių. Nega-lintys dalyvauti sekmadienio šv. Mišių aukoje, dabar galės girdėti ne vien Vilniaus ganytojų žodį. Kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį šv. Mišios per radijo II programą bus transliuojamos iš Kauno, pašautinij — iš Vilniaus arkikatedrų, o antrąjį ir trečiąjį sekmadienį — paeiliui iš Kaišiadorių, Šiaulių, Telšių, Panevėžio ir Vilkaviškio katedrų.

Is Amerikos į Vilnių liepos 1 d. urną su istorikos dr. Vandos Daugirdaitės-Sruogienės palaikais atlydėjo jos dukra Aušrinė Byla (viduryje) su savo dukra Alina. Nuotr. Eltos

AMŽINYBĖN IŠEJO VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Lietuvių telkinius pasiekė vėl skaudi žinia, kad 1998 m. birželio mėn. 22 d., Floridoje, slaugos namuose, po ilgos ir sunkios ligos žemiškąją kelionę baigė vienas žymiųjų lietuvių žurnalistų, spaudos ir politinių įvykių komentatorių, uolus spaudos bendradarbis a.a. Vytautas Meškauskas.

A.a. velionį ypač lietuvių išeivija gerai pažinojo, nes jis buvo uolus visuomenininkas ir aktyvus lietuviškosios spaudos bendradarbis, ne tik pats daug rašęs, bet ir redagavęs kai kuriuos laikraščius.

A.a. Vytauto Meškausko mirtis — didelis nuostolis lietuvių spaudai už Lietuvos ribų. Skaitytojai mėgo velionio, kaip komentatoriaus, gausaus žurnalisto nuolatinis straipsnius, komentarus.

A.a. Vytautas Meškauskas gimė 1913 m. vasario 27 d. Kupiškėje, Rokiškio apskrityje. Nuo pat jaunystės pasižymėjo gabumais, visuomet siekė mokslo. Baigė Jėzuitų gimnaziją Kaune. Studijavo Vytauto Didžiojo universitete teise 1936-1938 m. Dirbo Lietuvos Lloyd draudimo bendrovės gyvybės draudimo skyriuje, o nuo 1939-1940 m. Prekybos ir pramonės rūmų tekstilės pramonininkų sąjungos reikalų vedėju.

Rusams okupavus Lietuvą, Vytautas Meškauskas 1940 m. kovo mėn. išvyko į Vokietiją, kur praleido baisųjį karą. Vokietijoje įsijungė į spaudos darbą ir tapo Memingene eju-sio laikraščio „Mintis“ užsienio politikos apžvalgininku, o nuo 1949 m. to laikraščio leidejas ir redaktorius. Į JAV atvyko 1952 m. Čikagoje leido ir redagavo „Atspindžius“ ir nuo 1954 m. „Vienybės“ laikraščio redaktoriaus padėjėjas.

Turbūt didžiausias a.a. Vytauto Meškausko įnašas spaudai bus jo ilgametis bendradarbiavimas tautinės minties savitraštyje „Dirva“. Jis vedė savaitinę apžvalgininko ir komentatoriaus skiltį ir kiekvieną savaitę skaitėme jo puikiai paruoštus pasaulinės politikos ir okupuotos Lietuvos politikos apžvalgas. „Dirvoje“

jis bendradarbiavo daugelį metų, ypač „Dirva“ redaguojant gabiam redaktoriui Vytautui Gedgaudui.

Keitėsi „Dirvos“ redaktoriai, keitėsi ir mielo žymaus komentatoriaus Vytauto Meškausko gyvenimo sąlygos, aplinkybės ir pagaliau, silpnėjant sveikatai, atsisveikinta su pamiltu, visą gyvenimą puoselėtu darbu. Po to jo žmoną ir jį patį ištinka sunkios ligos, nuvedusios net į slaugos namus, kuriuose žemiškąją kelionę ir baigė spaudos žymūnas a.a. Vytautas Meškauskas.

A.a. Vytautas Meškauskas sukūrė lietuvišką šeimą, vestuvės žymaus muziko A. Kuciūno sesutę Eugeniją, su kuria gyveno meilėje ir gražia meilėje sugyvenime. Susilaukė dviejų sūnų — Eriko ir Roko ir dukrelės Noros.

Tėvų rūpestis buvo gražiai išauklėti, išmoksinti vaikus, ką jie su meile igyvendino, ir dabar dukrelė ir sūnus dėkiningai tėveliams už duotą gražų gyvenimą, išmokslinimą, o tėvelių netekę giliai liūdi ir jų šeimos.

Dar tenka pažymėti, kad a.a. Vytautas buvo ir kitų laikraščių bendradarbis, politinių įvykių apžvalgininkas bei komentatorius. Už nuopelnus lietuviškai spaudai jis buvo apdovanotas JAV LB Kultūros tarybos Žurnalisto premija.

Amžinybėn palydėdami a.a. Vytautą Meškauską apgailestaujame jo netekę, drauge prisimindami „Dirvos“ uoliausius bendradarbius, jau ne per seniausiai amžinybėn išėjusius — a.a. Vytautą Alantą, a.a. Bronį Railą, a.a. Vladą Butėną, a.a. Balį Gaidžiūną ir kt., kurių įnašas mūsų periodinėm spaudon neturėtų būti užmirštas.

Šis trumpas nekrologas teprimena mums dar vieną skaudžią akimirką — a.a. žymaus žurnalisto, gausaus komentatoriaus a.a. Vytauto Meškausko didžiąją Netektį.

O tau, mielas Vytaute, tebūnie amžinoji ramybė Viešpaties namuose.

Jurgis Janušaitis

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1998 m. liepos 16 d.

5

A.†A. KAZYS SEKMAKAS

Pranešame, kad po trumpos, sunkios ligos, 1998 m. liepos 9 d., 7:30 val. ryto mirė inžinierius, chemikas, išradėjas, Kauno technologijos universiteto Garbės Daktaras Kazys Sekmakas.

Mirė Lietuvoje, sulaukęs 78 metų. Gimė Kaune. Išgyveno Amerikoje 49 metus. Gyveno Michiana, Michigan ir St. Pete Beach, FL. Dideliame liudėsyje pasiliko žmona Birutė Adomavičiūtė, duktė Rita su vyru Myron Bezdicek, sūnus Viktoras su žmona Phaedra ir anūkas Aleksandras.

Lietuvoje liko giminės: brolio duktė Irena Petruševičienė su vyru Gintu, sesers vaikai — Ina Kalinauskienė su šeima, Vytautas Matulionis ir Gražina Medonienė su šeima.

Amerikoje liko giminės: žmonos Birutės seserys — Eugenija Blinstrubienė su šeima ir Antanina Rejerienė su šeima.

Velionis buvo brolis a.a. Zigmo, Stepo ir Jadvygos.

Priklausė Amerikos Lietuvių Architektų ir Inžinierių sąjungai, St. Petersburg lietuvių klubui ir Society for Coatings Technology.

Velionis pašarvotas liepos 17 d., penktadienį nuo 3 iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.).

Laidotuvės įvyks liepos 18 d., šeštadienį. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią.

Po šv. Mišių 10 val. ryto velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Lithuanian Mercy Lift.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, vaikai ir visi giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus, tel. 1-800-994-7600.

A.†A. MYKOLAS LUBARTAS

Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1998 m. liepos 14 d., 6:30 val. ryto, sulaukęs 82 metų. Gimė Lietuvoje, Tauragės apskrityje, Vainuto kaime. Amerikoje išgyveno 33 m.

Nuliūdę liko: žmona Lydia Sandovaitė, sūnus Helmut Lubert, marti Irena; duktė Alma Fetting, žentas Augustas; anūakai: Silvia Libner, vyras Wade, Renata Lubert, Augustas Fetting, Violeta Loewe, vyras James; proanūakai: Bekki Lubert, Wade Libner, Eric Libner, Michael Fetting; sesuo Berta Šikšniene, gyv. Floridoje, sesuo Marta Šimkienė su šeima gyvena Lietuvoje.

Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai. Velionis pašarvotas liepos 16 d., ketvirtadienį nuo 3 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Religinės apeigos 7 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks liepos 17 d., penktadienį 9 val. ryto bus atlydėtas į Lietuvių Evangelikų liuteronų „Tėviškės“ parapijos bažnyčią, 6641 S. Troy Ave. Po religinių apeigų velionis bus palaidotas Tautinėse lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, sūnus, duktė, anūakai, proanūakai, seserys ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus, tel. 1-800-994-7600.

Dipl. inž., KTU Garbės Doktorui A.†A. KAZIUI SEKMAKUI

mirus, žmonai BIRUTEI, dukrai RŪTAI ir sūnui VIKTORUI nuoširdžiai užuojautą reiškia

Michiana Shores draugai ir pažįstami:

Alfonas ir Jolanda Kereliai
Genė Kuzmienė
Stasys ir Danutė Liepai
Jonas ir Jadžė Mockaičiai
Romas ir Jūratė Gintautai
Janina Vienušienė
Laima Vitkauskienė
Bronius ir Aldona Maciukevičiai
Balys ir Regina Sriubai
Antanas ir Irena Rimavičiai
Kazys ir Irena Micevičiai

ANBO lėktuvų konstruktoriaus, karo lakūno, gen. inž. Antano Gustaičio, sušaudyto 1941 m. Maskvoje, garbingai ir ištikimai Žmonai

A.†A. BRONEI GUSTAITIENEI

mirus, jos dukterims — JŪRATEI, RASAI, ELENAI bei jų šeimoms reiškia užuojautą ir kartu liūdime.

Vytautas ir Janina Peseckai

Beverly Shores, IN

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Oficialiame priėmimo Smithsonian institute tautybų festivalio metu. Sedi (kairėje) Lietuvos Kultūros ministras Saulius Šaltenis ir Smithsonian Institute Secretary (atsakingas už visą festivalį) I. Michael Heyman; stovi: LB Kultūros tarybos pirm. Marija Remienė, LB Socialinio skyriaus tarybos pirm. Birutė Jasaitienė, Kultūros ministerijos tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vadovė Vida Pabarškaitė, Lietuvos ambasadorius JAV Stasys Sakalauskas ir Jūratė Sakalauskienė.

Antradienio vakare 7 TV kanale rodytoje „Jeopardy“ programoje baigiamasis klausimas, turėjęs nulemti, kuris iš trijų konkursantų bus laimėtojas, buvo maždaug toks: „Čikagos apylinkėse gyvenęs aukštas JAV EPA pareigūnas Valdas Adamkus išrinktas kurios valstybės prezidentu? Nei vienas žaidėjas negalėjo tiksliai klausimo atsakyti ir visi prarado nemažai užstatytų dolerių. Įdomu, kad Valdas Adamkus nepraranda savo populiarumo ir dažnai vienokiu ar kitokiu būdu paminimas žiniasklaidoje (net pramoginėse programose, kaip „Jeopardy“). Tai labai teigiama reklama Lietuvos vardui.

Antanas Dundzila, neseniai lankęsis Lietuvoje, dalyvavo Lietuvių fronto bičiulių rengiamoje 42-roje Lietuvių studijų ir poilsio savaitėje. Jis kalbės tema: „Rezistencijai reikšmingų vietovių registracija“. Paskaita numatoma penktadienį, rugpjūčio 21 d.

Balzeko Lietuvių kultūros muziejus Čikagoje (6500 S. Pulaski Rd.) yra sukaupęs didelę meno kūrinių kolekciją. Lietuviai menininkai čia rengia parodas, po kurių neretai muziejui padovanoja keletą savo darbų. Vienas tokių gerų muziejaus draugų yra plačiai žinomas, Lenkijoje gyvenantis dail. Stasys Eidrigevičius. Jis ne kartą lankėsi muziejuje, buvo surengęs savo parodą ir dovanojo savo piešinių bei plakatų.

Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus kuratorius Danas Lapkus (iš kairės), muziejaus tarptautinių programų koordinatore Loreta Višomirskytė ir dailininkas Stasys Eidrigevičius.

Ši vakarą, ketvirtadienį, liepos 16 d., 7 val. vakare, Lietuvių TV (23-ias kanalas) rodyt filmą apie Darius Girėną, jų skrydžio 65 m. sukakties progą, taip pat matysime Pasaulio lietuvių Dainų šventės ištraukas ir, kaip visuomet, naujausias žinias iš Lietuvos. Visi kviečiami pasižiūrėti.

Beverly Shores Lietuvių klubo susirinkimas šaukiamas liepos 25 d., šeštadienį, 2 val. p.p., Fortune House restorane. Programoje — simpoziumas: „Vasara Lietuvoje“. Kalbės dr. Kazys Ambrozaitis, inž. Eugenijus Bartkus, dr. Vidas Noreika, Izolda ir inž. Vytautas Šimkai. Sekmadienį, liepos 26 d., 12 val. (Čikagos laiku), Union Pier, MI, prel. Ignas Urbanas aukos šv. Mišias. Po pamaldų Union Pier Lietuvių draugija rengia gegužinę. Ypač laukiama svečių iš šiaurinės Indiana valstijos, iš buvusios Gary, IN, šv. Kazimiero parapijos.

„Draugas“ ruošia draugišką, vasarišką šventę gamtoje. Nereikės toli važiuoti, grįstis keliais ir kečiais — net ir Čikagos miesto autobusai patogiai atveš iki t. marjonų sodo, kur rugpjūčio 2 d. bus labai linksma. Kaip paprastai, laukiame naujai ir seniau atvykusių, pagyvenusių ir vaikų, jaunimo ir brandesnio amžiaus sulaukusiu. Žadame muziką, skanų maistą, atsigavimą, laimėjimus ir daug kitų malonių įdomybių.

PABENDRAVIMAS SU LIETUVOS KULTŪROS MINISTRU

Liepos 1 dieną Lietuvos Kultūros ministras Saulius Šaltenis ir Kultūros ministerijos tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vadovė Vida Pabarškaitė, lydimi Lietuvos generalinio konsulo Giedriaus Apuoko, atvyko į „Seklyčią“ susipažinti ir pasikalbėti su JAV LB Soc. reikalų tarybos pirmininke Birutės Jasaitienės sukvieštais visų labdarinių komitetų atstovais ir tuose komitetuose dirbančiais savanoriais.

Yra trys JAV LB Soc. reikalų globojami komitetai, kurie padeda Lietuvai: „Lietuvos Vaikų vilties“, įsteigtas 1991 m. — (prie jo priklauso ir Almos fondas), „Našlaičių globos“ komitetas (įsteigtas 1993 m.), Partizanų (1995).

JAV LB Kultūros taryba, kurios pirmininkė yra M. Remienė ir JAV LB Socialinių reikalų taryba, kurios pirmininkė, kaip minėjau, yra nepailestanti ir visą tą vargą vargelių našta ant savo pečių nešanti, Birutė Jasaitienė, tarpusavy bendradarbiauja visuose reikaluose. Esu girdėjęs, jog Kanados LB apgailestauja, kad pas save neturi J. Jasaitienę darbštumui ir išmintingumui panašios. Manau, kad ir Lietuva greičiau ant kojų atsistotų, jei ten būtų mažiau ministerijų, o daugiau tokių darbštųjų kaip B. Jasaitienė ir M. Remienė.

Susipažinimo organizatorė B. Jasaitienė pakvietė visus susirinkusius (o mūsų buvo gana daug — apie 40) pasiklausti Lietuvos Kultūros ministro Sauliaus Šaltenio kalbos.

Ministras papasakojo, kad atvyko į Smithsonian Institute, Washington, DC, vykstantis baltiečių (estų, latvių ir lietuvių) parodos atidarymą birželio 24 dieną.

Sakėsi net kartu lektuvų skridęs su Marcinkonių kaimo chorą (jame dainuoja 50 asmenų) ir tiesiog sužavėtas tomis močiutėmis bei tetulėmis, kurioms skrydis į Ameriką (nors gal nei viena nebuvė niekad į lektuvą kojos įkėlusios) buvo „nei kur, nei ką“. Parodoje dalyvavo auđijos, kalvis, gintaro menininkai, šiaudinukų ir tų neatsizūrimų „sodų“ kūrėjai, puodžiai ir visokių molinukų gamintojai, taip pat šauni (visus vaikus žavėjusi ir mokiusi) margučių margintoja. Be to, dievdiebiš, kuriam ažuolo storą stuobrį iš Lietuvos atskraidino Smithsonian Institute, skaptavo, drožė ir kalė kopyltstulpį, kuris turėjo būti baigtas Liepos ketvirtosios garbei.

Taip pat visus stebino garsi dainų — tų senų seniausių — atlikėja Pavilionienė.

Ministras aiškino, kad kultūra yra mūsų kelias į pasaulį, ir tik kultūra galima išgarsinti Lietuvą. Jau ir dabar užsieniečiai atvyksta į Lietuvą vykstančius garsių dainininkų koncertus, mūsiškiai dainininkai ir aktorai dainuoja ir vaidina viso pasaulio scenose. Tuo būdu yra skatinamas kelias ir turizmui. Kultūriniai pasirodymai brangiai kainuoja. Paroda Smithsonian Institute Lietuvai kainavo 120,000 dol. (Prie skolos sumazinimo prisidėjo ir mūsų Lietuvių fondas).

Ministras žadėjo padėti ir mums, atseit, išsivijai su kultūros išlaikymo problemomis. Sakė, kad buvo labai nustebintas Jaunimo centre sukeltais turtais.

Pžadėjo mums kitais metais kultūros atšak atsiųsti. Manau, gal apsieitume ir be jo, nes ta „nauja valdžia“ Lietuvos mokesčių mokėtojams labai brangiai kainuoja.

Po ministro kalbos B. Jasaitienė ministrui S. Šalteniui „tiesiai šviesiai“ paaiškino, kaip mes čia tvarkomės, kaip „sukeliame taip visiems ir viskam reikalingą pinigą“. Ji sakė, kad senųjų emigrantų (atvykusių prieš Pirmąjį pasaulinį karą, vaikai ir vaikai, nors ir nebemoka lietuviškai, bet aukoja visokiems lietuviškiems reikalams. Po to esame mes — t.y. vadinamieji „dypai“ (ir nors didelę dalį jaunimo praradę „Amerikos katilė“) aukojam ir dirbam Lietuvai labai, kaip darė mūsų čia atvaziavę tėvai ir mes patys.

Mūsų visi renginiai, pobūviai, puotos ir šventės ruošiamos kuria nors geranoriška intencija. Naujoji ateivija, ar emigracija, kuri Čikagoje jau yra per 15,000, neaukėja niekam. Rengia šventes, kviečia dainininkus iš Lietuvos, o pelnas eina ne labdarai, bet į privačią kišenę. Taip jau yra, kaip mes augom nepriklausomoje Lietuvoje, tai mus mokė „duot ir aukot“, o šita jauna emigracija jau užaugus su ideja (gaila, bet jau tikrai sovietine) „gaut“.

Besiklausant tų visų kalbų, pasidarė skaudžiai aišku, kas mus skiria, nors esam tos pačios tautos vaikai. Mes matėm ir išgyvenom savo valstybės praradimo siaubą. Niekaž neužmiršiu, kaip laukėm, kada išveš ir kaip per stebulį likom neišvežti, ir kaip per rusų bei vokiečių kovas sudegė gimtasis ne tik miestelis, bet ir visa mūsų išsivajota ir išsappnuota Lietuvos ateitis. Kaip skaudu, tragiška ir gaila, kad po 1944 m. gimusiems, Lietuva yra tik viena iš sovietinių respublikų.

Prof. V. Landsbergis vieną savo kalbų yra pasakęs, kad: „Lietuvos, kurią jūs mylėjote — nebėra. Mylekit ją tokią kokia ji dabar yra“. Mes ją mylim, bet norim, kad ją mylėtų ir dabartiniai lietuviai.

Man atrodo, kad Lietuvos Kultūros ministrui daug kas paaiškėjo ir jis mus (daugiau ar mažiau) suprato. Esam dėkingi už idomų pabėndravimą.

Emilija J. Valantinienė
Dalia

SESERŲ PRANČISKIEČIŲ DOVANA BALZEKO MUZIEJUI

Seserys pranciškiečės, tvarkydamos savo archyvą Pittsburgho vienuolyne, aptiko šūsnį senų nuotraukų, priklausiusių a.a. prelatui Mykolui Krušui. Nenorėdamos, kad

Besiruošiant Dainų šventės parodai, iš Katedros aikštės į Vingio parką liepos 6 d. Iš kairės: čikagietis žurn. Edvardas Sulaitis kalbasi su „Dainavos“ ansamblio ir Lietuvos Vycių choro nariais. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

šios vertingos, lietuviškų organizacijų ir šv. Jurgio parapijos veiklą liudijantys nuotraukos pražūtų, vienuolyno archyvo tvarkytojos atsuntė jas į Čikagą Balzeko lietuvių kultūros muziejui. Šios vienuolika didelio formato nuotraukų gražiai papildys muziejaus foto archyvą ir pasitarnaus visiems, kas domisi Amerikos lietuvių gyvenimu ir veikla.

Senos nuotraukos visuomet sukelia virtines prisiminimų, jų amžininkams ir žadina jaunųjų smalsumą. Trumpai apžvelkime, kokias istorijas pasakoja, kokius žmones iškelia iš praeities ūk šios seserų dovanotos nuotraukos.

Prelatas Mykolas Krušas buvo šviesi asmenybė. Gimė jis dar perėjime šimtmečio Lietuvoje, tačiau jau ankstyvoje jaunystėje atvyko į Ameriką ir čia praleido visą likusį gyvenimą. Didžiąją jo dalį — nuo 1918 m. iki 1950 m. — Mykolas Krušas klebonavo šv. Jurgio parapijoje Čikagoje. Tai buvo lietuviško gyvenimo klestėjimo laikai ir daug prie to prisidėjo prelatas Krušas. Jis rėmė lietuvišką spaudą, dirbo labdarinėse draugijose, steigė parapijines mokyklas, administravo jam pavestą parapiją. Gaila, bet naujai į Ameriką atvykstantiems emigrantams iš Lietuvos savo akimis šv. Jurgio bažnyčios pamatyti jau neteks. Prieš keletą metų ji buvo nugriauta. Liko tik nuotraukos — praeities dokumentai.

Vienas didžiulių prelatų Mykolo Krušo darbų buvo šv. Pranciškaus vienuolyno įsteigimas Pittsburghe 1922 m. bei Brazilijoje 1948 m. Smagu,

kad vienuolynas Pittsburghe gyvuoja jau 76 metus. Jo seserys tarnauja Dievui ir žmonėms, uoliai besidarbuodamos švietimo, sveikatos apsaugos ir kitose srityse Amerikoje, Brazilijoje bei Lietuvoje.

Iš kitų, muziejaus naujai įgytų nuotraukų ir mus žvelgia tarpukario nepriklausomos Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, Lietuvos konsulas Čikagoje Petras Dauzvardis, Metropolitan Operos žvaigždė, lietuvių pasididžiavimas Anna Kaskas. Dar kitose — didžiuliai lietuviškų organizacijų sambūriai: Lietuvių Romos katalikų Susivienijimo nariai, švenčiantys auksinį jubiliejų 1936 m., Motų sąjungos 15-asis jubiliejus, šv. Jurgio parapijos 49-iesi metiniai pietūs 1941 m., iškilmingi Lietuvių Romos katalikų Kunigų Lygos surengti pietūs vyskupo Petro Bučio garbei 1931 m. ir kt. Susikaupe, iškilmingi, orūs veidai. Linksmai, jauni, nerūpestingi veidai. Lietuvių Amerikoje istorija: tradicijos, darbai, rūpestiai ir šventės.

Balzeko lietuvių kultūros muziejus didžiai dėkingas Seserims Pranciškiečėms už šias vertingas nuotraukas. Tikimės, kad ir kiti tautiečiai, pamatę kur žūvančią lietuvių Amerikoje kultūrą ir istoriją liudijantį medžiagą, susipras atsiųsti ją į muziejų ir pasitarnaus mums visiems, o ypač ateities kartoms. Muziejaus adresas: Balzekas Museum of Lithuanian Culture, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629, telefonas (773) 582-6500.

Karilė Vaitkutė

Dar „laimės šulinėlis“ apytūstis... Ar galetumėte jį įlieti ir savo „laimės lašelį“, paaudodami gražių laimikių, kuriais tikrai apsidžiaugs laimingieji „Draugo“ šventės gamtoje dalyviai? Šventė bus rugpjūčio 2 d., sekmadienį, t. marjonų sode, prie dienraščio patalpų, Čikagoje. Planuokite dalyvauti!

Praailginus „Margučio II“ radijo laidą nuo 8 iki 8:45 val. vak., „Margučio II“ valdyba, kartu su radijo pranešėjais, liepos 10 d. posėdžiavo ir svarstė, kaip programą padaryti įdomesnę ir įvairesnę. Nutarta įvesti naujų pranešimų bei pokalbių iš įvairių sričių. Buvo svarstytos padidėjusios išlaidos. Vasaros metu sumažėjo aukos, o išlaidos padidėjo. Pasitaiko, kad mėnuo baigiamas su mažu deficitu. Būtų gera „išgirsti“ iš „Margučio II“ klausytojų, ko jie pageidautų iš programos. „Margutis II“ girdimas per stotį 1450 AM, penkis vakarus savaitėje, nuo pirmadienio iki penktadienio.

Pasaulio lietuvių centro sodelyje kiekvieną šeštadienį veiks „Muzikos svetainė“. Nuo 6 iki 9 val. vakare kviečiami vyresnieji ir jaunesnieji pasiklausti populiarios muzikos, pašokti polką, valsa, tango. Gros Povilas Strolia, Artūras Blažukas ir Arūnas Augustaitis. Nuo 9 val. vak. iki velumos žemutinėje salėje vyks diskoteka jaunimui — „Europietiški ritmai“. Rengia „Baltija“.

Bronius Juodelis, Draugo fondo tarybos pirmininkas, atostogų išvyko į Europą. Į Draugo fondo raštine grįš rugpjūčio 3 d.

Labai reikia laimikių „Draugo“ metinės šventės (rugsėjo 2 d.), „laimės šulinėliui“. Jeigu galite paaudoti, labai labai lauksime! Atvežkite į administraciją darbo valandomis.

SKELBIMAI

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

(sk.)

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos, Čikagos skyriaus valdyba praneša, kad dėl nenumatytų aplinkybių gegužinės data pakeičiama: vietoje liepos 19 d. gegužinė įvyks 8 m. liepos 26 d. Ateitininkų namų ažuolyne. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. A.L.T.S. Čikagos skyriaus valdyba.

(sk.)

Maria aukštesnioji mokykla sulaukė stambios dovanos. Šių mokslo metų užbaigimo iškilnėse gegužės 29 d. kartu su stipendijomis 60 moksleivių, tuometinė šv. Kazimiero vienuolyno generalė vyresnioji ses. Marilyn Kuzmickas (viduryje) įteikė mokyklos prezidentei ses. Margaret Zelot (dešinėje) ir direktorei Barbara McKee (kairėje) seselių kazimieriečių paramą mokyklai — 500,000 dol. čekį.